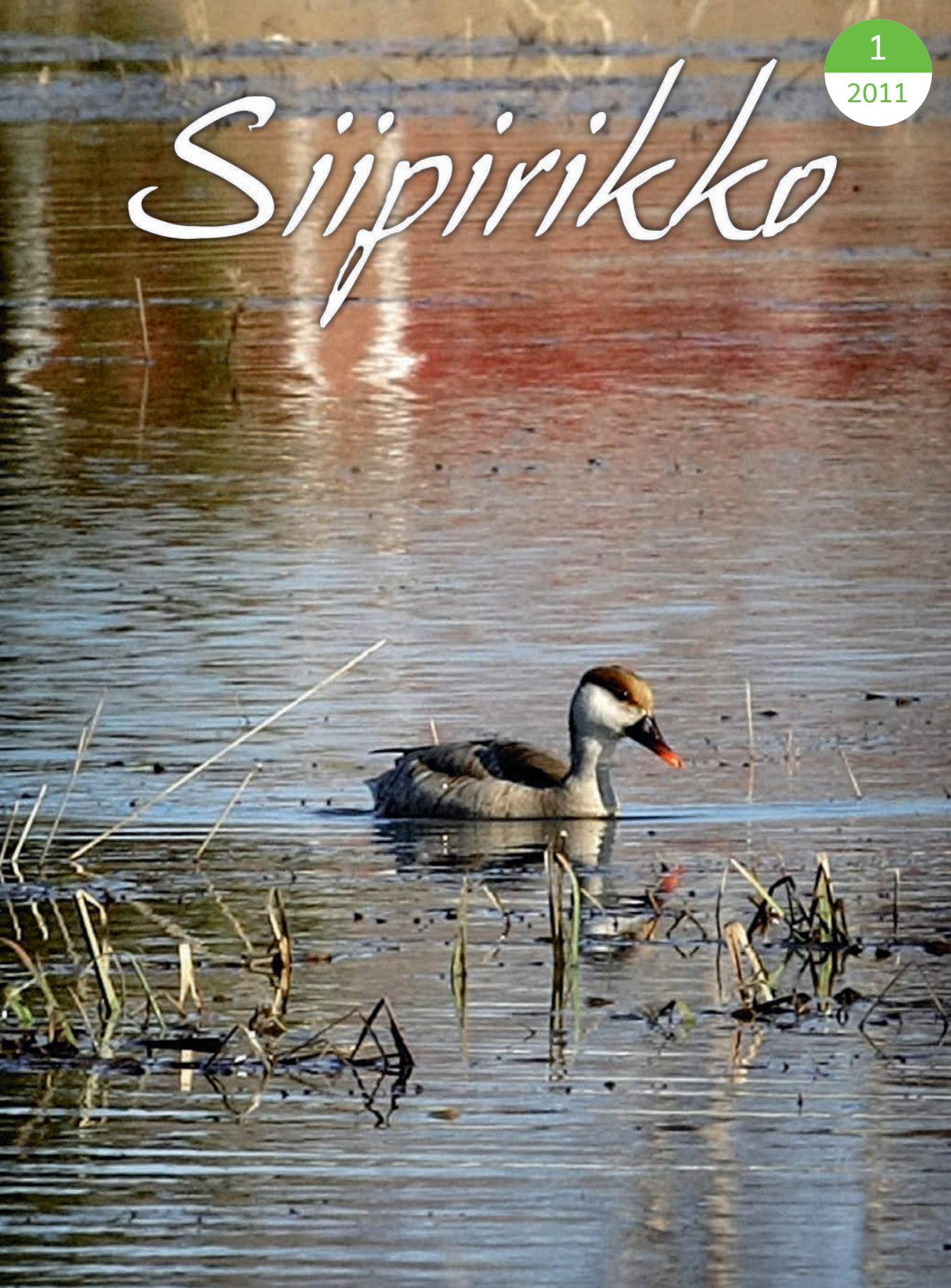

1

2011

Siipirikko

Siipirikko 1 / 2011 38. vsk

Pohjois-Karjalan Lintutieteellinen Yhdistys r.y.

ISSN 0357-5705

Puheenjohtaja

Pentti Zetterberg (2010)
Hannu Lehtoranta (2011)
Eevalantie 6 D 14, 83900 Juuka
puh. 0500 - 186607
hannu.lehtoranta@oyk.fi

Varapuheenjohtaja

Heikki Pönkkä (2010)
Toni Nurmi (2011)

Sihteeri

Janne Leppänen (2010)
Tarmo Sotikov (2011)

Jäsens sihteeri

Pirita Latja
puh 050 - 3527683
pirita.latja@hotmail.com

Rahastonhoitaja

Timo Karkiainen (2010)
Janne Leppänen (2011)

Muut hallituksen jäsenet (2011)

Hannu Kauhanen
Janne Koskinen
Marika Lax

IBA- ja suojeluvastaava

Heikki Pönkkä
puh. 040 - 5430011

Yhdistyksen kotisivut

<http://www.pkltty.fi/>

Lehden toimitus

Harri Hölttä (vastaava toimittaja)
Rovastintie 26 as 2, 73200 Varpaisjärvi
040 - 7229224
holttah@gmail.com

Taitto

Panu Karkiainen
panu@yhdeksan.fi

Tilausasiat

Lehti ilmestyy 4 kertaa vuodessa.
Jäsenmaksun suuruus v. 2011 on 25 €
(opiskelijat 20 €, perhejäsen 5 €).
Jäsenmaksu (ei perhejäsen) sisältää lehden.
Siipirikon tilausmaksu muille on 25 €.
Vanhat irtonumerot 1 €, edellisen vuoden
irtonumerot 2 € + postikulut.

Yhdistyksen tili

OP 577005-2104032 / Pohjois-Karjalan
lintutieteellinen yhdisty r.y.
Tilille maksetaan jäsenmaksut, maksut
irtonumeroista yms. - ilmoita pankkisiirrolla
viestinä, mitä olet maksanut. Jäsenmaksua
maksettaessa käytä henkilökohtaista
viitenumeroasi, joka löytyy osoitetarrasta.
Uudet jäsenet ilmoittavat viestissä nimensä
ja osoitensa.

Havaintojen ilmoitus sähköisesti

PKLTY:n jäsenet voivat ilmoittaa
havaintojaan BirdLife Suomen Tiira-
havaintojärjestelmän kautta osoitteessa
<http://www.tiira.fi/>

Painopaikka FRAM, Vaasa 2012

Kannen kuva Punapäänarsku, Ritva Melentjeva

Sisällysluettelo

Ilomantsin kolmas spontaani suvilintumaraton 12.6.2010	5
Uimaharjun Koukkujoen lintutornin toinen tuleminen	13
Korsikan endeemejä hakemassa syksyllä 2009	15
Pohjois-Karjalan ARK-katsaus 2009–2010	19

Pitkäaikaisena aktiiviharrastajana PKLTY:n vetovastuun ottaminen tuntui jopa velvollisuudelta sen jälkeen, kun Pentti päätti luopua tehtävästä. Ymmärrettävästi pääosa meistä on lintuharrastajia, jotka mieluiten käyttävät aikaansa omien elämysten etsimiseen. Järjestötyöllä on kuitenkin kokonaisuutta ajatellen iso merkitys. Olen todella kiitollinen siitä, että yhdistystämme on hallituksessa vetämässä aktiivinen ja asioihin avoimesti suhtautuva porukka. Siinä on hyvä pohja katsoa tulevaisuuteen.

Mikä sitten on suunta, johon uutena veturina haluan PKLTY:tä viedä. Yritän pakata päämäärääni yhteen lauseeseen: AKTIIVIHARRASTAJAT JA KAIKKI MAHDOLLISET LINTUJEN YSTÄVÄT (jotka eivät vielä edes tiedä olevansa lintuharrastajia) KAUTTA KOKO POHJOIS-KARJALAN SOPUISASTI TARKKAILEVAT JA SUOJELEVAT LINTUJA NIIN, ETTÄ ELÄMYSTEN OHELLA TIETO LINNUISTA KARTTUU NYKYISIIN JA TULEVAISUUDEN TARPEISIIN.

Paginanvedäin tervehtys da iellehpäi kaonda

On mielenkiintoinen tilanne kirjoittaa uuden puheenjohtajan tervehdystä, kun takana on jo ensimmäinen toimintavuosi. Nyt julkaistaan Siipirikon numeroa 1/2011, vaikka kalenterissa eletään vuotta 2012. Jäsenistölle tärkeän lehden julkaisun viivästyminen on hallitukselle iso harmi. Pääsyynä ovat olleet lehden taittamisen ongelmat. Lupaavalta tuntuneet yrityksetkin ovat törmänneet siihen kuuluisaan Murphyn lakiin. Hallituksen vakaa tarkoitus on yhdessä pitkämielisen päätoimittajan kanssa ajaa aikataulua kiinni.

Haluan siis voimakkaasti lisätä harrastajien määrää. Meillä on kylät ja kaupungit täynnä ihmisiä, jotka jo nyt ruokkivat lintuja, laittavat pönttöjä mökeillä ja muualla sekä haluaisivat oppia tietämään enemmän linnuista. Lapsissa asuu uteliaisuus johon lintuharrastuksen juurruttaminen on mahdollista tehdä. Murkkuiässä lasta on jo paljon vaikeampi saada mukaan. Eläkeläisissäkin on vielä potentiaalia. Jos ja kun lintuharrastajia tulevaisuudessa on enemmän, meitä arvostetaan ja kuunnellaan myös lintujen- ja luonnonsuojelun asioissa. Tärkeintä ei tosin ole jäsenmäärän kasvattaminen vaan lintuharrastuksen määrän kasvattaminen. Se

luo pohjan myös tarpeelliselle jäsenmäärän lisääntymiselle.

Yhdistyksen toiminta on helposti liian Joensuu-keskeistä. Toiminnan hajauttaminen koko maakuntaan on jo aloitettu pitämällä lintuillat Enossa ja Kiteellä. Yhteensä lähes sata osallistujaa kertoo, että kiinnostusta löytyy, vaikka paikkakunnilta on nykyisin vasta muutamia jäseniä. Tavoitteena on saada aikaiseksi alueellista toimintaa PKLTY:n siipien suojassa. Ihmiset oppivat tuntemaan toisiaan, tekevät yhteisretkiä, kokoontuvat tai ovat kokoontumatta. Ilman yhdistystoiminnan byrokratiaa. Enossa ollaan jo niin pitkällä, että kevään aikana toteutuu usean kokoontumiskerran lintukurssi.

Sopuisuuden lisääntymisellä tarkoitan sitä, että entistä paremmin oppisimme ymmärtämään toistemme harrastusta. Lintuharrastus on ehkä turhankin paljon sektoroitunut; joku bongaa, jotakin kiinnostaa vain joku laji tai lajiryhmä, joku käy vain tietyssä paikassa, joku yrittää touhuta laajalla rintamalla, joku tekee laskentoja, joku vain elämystä. Tärkeämpää on silti harrastaa kuin olla harrastamatta, ja ymmärtää sitä toisella tavalla harrastavaa. On myös tiedostettava, että sinne toisella tavalla harrastavalle porukalle on itse annettava jotakin, jos haluaa sieltä saada jotakin itselleen. Hyvänä puolena on se, että samalla sektoroituminen vähenee.

Tärkeää on myös se, että harrastajia liikkuu mahdollisimman laajalla alueella ja monilla paikoilla. Toki on ymmärrettävää, että hyvät lintupaikat vetävät puoleensa väkeä, mutta lintututkimukselle se ei ole paras mahdollinen tilanne. Hyvänä puolena on syntyvät sosiaaliset kontaktit. Toivon sydämestäni, että kokeneet harrastajat antavat torniin nousevan aloittelijan katsoa putkella ja kertovan mitä näkyy tai on näkynyt,

kuinka sen ohi lentävän niittykirvisen äänen erottaa metsäkirvisestä jne. Tiedot siitä, että jotkut stajajaajat ovat kokeneet torniin tulevat ”vieraat” haittana, ovat hyvin epämiellyttävää kuultavaa. Meidän tulee muistaa, että jopa Tornien Taiston alkuperäinen ja nykyinenkin tavoite on esitellä lintuharrastusta ja houkutella paikalle vieraita.

Haluan voimakkaasti olla edistämässä lintutietouden lisäämistä. Se tarkoittaa laskentoja, pitkäaikaisseurantoja ja lintujen elintapojen ja -ehtojen selvittämistä. Harrastipa lintuja millä tavalla tahansa, jokainen voi kantaa kortensa kekoon tallentamalla havaintojaan mahdollisimman aktiivisesti Tiiraan. Olen samaa mieltä kuin moni muukin, että Tiira on paras kehitys mitä lintuharrastusuralla on tapahtunut. Minulle se on havaintokirja, johon tallennan mahdollisimman paljon sellaista tietoa, joka nyt tuntuu turhaltakin. Emme voi aina tietää mitkä havainnot ovat tulevaisuudessa tarpeellisia. Varpunen on hyvä esimerkki. Toivottavasti minun ei todellisuudessa tarvitse dokumentoida oman kotikylän viimeistä varpusparvi-havaintoa. Tiirasta tallentamani tiedot löytyvät senkin jälkeen kaikkien käyttöön, kun päällä on metri multaa ja perikunta on lämmitellyt saunaa turhana pitämällään havaintokirjakasalla.

Näillä evästyksillä toivon, että olet mukana, tulet mukaan ja tuot mukaan uusia harrastajia. Haastankin kaikki nykyjäsenet hankkimaan vähintään yhden uuden jäsenen.

Hannu Lehtoranta

(Karjalan kieli on toinen äidinkieleni, siksi useimmille outo otsikko. Suomennettuna tarkoittaa puheenjohtajan tervehdystä ja katsausta eteenpäin).

Ilomantsin kolmas spontaani suvilintumaraton 12.6.2010

Vesa Jouhki

Ilomantsi on Suomen itäisin kunta, jonka luonto on hyvin monimuotoinen. Löytyy hienoja soita: Koivusuo, Patvinsuosta osa on Ilomantsin alueella, Kesonsuo ja Viitasuo. Lisäksi löytyy runsaasti vähemmän tunnettuja suoalueita, jotka voivat tarjota yllättäviä lintuhavaintoja. On vanhan metsän sirpaleita siellä täällä, joissa viihtyvät itäiset eksoottiset lajit aina sinipyrstöä myöten. Pohjoisista lajeista joidenkin eteläisin esiintymisalue on juuri Ilomantsissa esim. kuukkeli ja vaikkapa riekko. Yölaulajia esiintyy runsaasti, lähes kaikki eteläiset yölaulajat ja yöhuutajat on havaittu Ilomantsissa.

Kehrääjän pohjoisin esiintymisalue ulottuu juuri Ilomantsin alueella. On isoja vesistöjä, joita arktika mahdollisesti seurailee. Ainakin Koitereella on havaittu mukavaa arktikaa, olemattomilla havaintotuntimäärillä. Uusi Möhkönvaaran torni tarjoaa lisää mahdollisuuksia havainnoida erityisesti petoja, mutta myös arktikareitti osuu hienosti tornin havainnointisektorille. Sonkajanrannan tekojärvi on erinomainen vesilintu- ja kahlaajapaikka.. Pampalon kultakaivoksen altaalla pysähtyvät kahlaajat aina sirrejä myöten. Kulttuurilajit löytyvät luonnollisesti helpoiten Ilomantsin taa-
jamasta.

Parhaat peltoalueet ovat Sonkajassa, Huhuksessa ja tietenkin Hatunvaarassa oleva ns. Pikku-Aunuksen pellot. Myös ns. ruokohelpipellot voivat joinakin vuosina kuhista myyriä jolloin niiden lähetyvillä on runsaasti petolintuja.

Täytyy muistaa että Ilomantsi on todella laaja kunta ja välimatkat ovat pitkiä. Kyllä siinä rallisuunnitelma voi mennä monestikin uusiksi ennen kuin järkevä reitti on hahmottunut. Lisäksi rallisää vaikuttaa oleellisesti mikä suunnitelma toimii tai sitten ei toimi.. Haasteita siis riittää.

Ilomantsissa on vuosien varrella rallattu kaksi kertaa aikaisemmin, seuraavasti:

P-K:n ensimmäinen spontaani suvilintumaraton, Ilomantsi 7.6.1997

Tulokset

1.-2. ML, AP, ja PZ	106 lajia
1.-2. HKo, PP, PM ja VJ	106 lajia

Kokonaislajimäärä oli 116.

Parhaat lajit : turturikyyhky, lapinpöllö, mustapyrstökuiri (pesivä pari Viitasuolla) ja kirjosiipikäpylintu.

P-K:n kymmenes spontaani suvilintumaraton, Ilomantsi 3.6. 2006

Tulokset

1. ML, HKa ja HPö	117 lajia
2. Markus Keskitalo, Pertti Tolvanen ja Janne Aalto	117 lajia
3. Takaveto = VJ, JA, Anderas Linden ja Andreas Uppstu	110 lajia
4. Itä-Suomen Isku = PZ, AP ja Jari Kontiokorpi	109 lajia
5. PM, TT ja Harri Hölttä	105 lajia

6. Juha Hartikainen, Hannu Pietarinen
ja Jouni Mertanen 86 lajia
7. Olavi Saaristo ja Arto Airaksinen
86 lajia

Kokonaislajimäärä oli 142.

Parhaat lajit: merimetso, niittysuohaukka, tundrakurmitsa, vesipääsky, sini-pyrstö, valkuposkihanhi, pilkkasiipi, viiriäinen ja turturikyöhyky.

Rallinavaus kokous pidettiin Perjantaina 11.6. klo 20.00 Joensuussa rautatieasemalta 0,5 km Karsikkoon päin, olevalla huoltoasemalla.

Rallisäännöt käytiin pikaisesti läpi, joista ehkä tärkein muistettava yksityiskohhta on viimeisen lajin kellonaika joka on kullan jakoperuste. Ja mikäli se on minuutilleen tasan niin sitten vasta ässät ratkaisevat kullan. Lajilistat jaettiin ja otettiin yllä oleva kuva Kuumat vihjeet olivat taas kuumia = nollan arvoisia kuten ennenkin, perinne elää! Tiira on mullistanut rallivalmistelut ja erityisesti piti zoomailla missä Päivi Sissonen liikkui ennen rallia.

Purkupaikan ajo-ohjeet käytiin läpi. Tekniikka helpottaa tätäkin asiaa. Alla linkki purkupaikalle.

<http://kansalaisen.karttapaikka.fi/linkki?scale=16000&text=Laamankosken+k%C3%A4mpp%C3%A4&y=7003819&x=4559793&lang=FIRaimo>

Jokainen joukkue vastasi itse siitä että löytää purkupaikalle. Aina tämäkään ei ole onnistunut. Muistan ainakin Nurmes-Valtimo rallin jolloin yksi porukka oli haettava autolla jostakin, koska eivät olleet merkanneet purkupaikkaa omaan karttaansa.

Klo 22.00 siirryttiin valmistelemaan Ilomantsin alueelle 2 tunniksi ennen rallia.

Etuveto Ilomantsissa

Tällä kertaa 2 h pohjusaika meni meiltä erinomaisesti. Jostain Sonkajasta löysimme pellolta muutaman kapulan. Useita viitakettusia ja yksi luhtakettunenkin kirjautui haviksiimme. Eräällä paikalla ajoimme harhaan ja kun

nousimme ulos autosta niin jostain metsälammelta kuului luhtahuitti ! Päätimme aloittaa tästä mutta kun valmisteluaikaa oli vielä jäljellä 20 min. niin ajelimme läheisiä peltoja josko löytyisi jokin laji. Ja löytyihän niitä 5 min. ennen puolta yötä viimeisellä pysähdyspaikalla takaisin päin luhtahuittipaikalle kuului ruisrääkkä eli tästä aloitus ja samalla hetkellä myös viiriäinen pytpytteli aivan vierestä. Loistoaloitus, kerrankin.

Nopeasti luhtahuitti listalle ja sitten peltoja pitkin kapuloille, matkalta irtosi vielä sponde pensassirkkalintu. Yes nyt menee lujaa. Sonkajanrannatekojärvellä oli tietenkin monta luhtahuittia äänessä, No ei se mitään, löysimme sieltä kivasti vesiäisiä, mustakurkku-uikun ja muita peruslajeja... Hätäinen ajo salaiselle kehrääjäpaikalle jossa kehrääjä surisi vasta kolmannella pysähdyksellä. Läheiseltä järveltä löydettiin yksinäinen valkoposkihanhi yöpymästä selkäkarilta. Keskustasta irtosi satakieli ja heinätavi. Tuntui että kyllä tämä tästä etenee mutta vettä vain sateli.

Ralli sujui todellakin ihan mukavasti aina siihen asti kunnes Höltän Harri soitti ja kertoili että Taistelija-talon takana laulaa satakieli oudosti! Etelänsatakielikö ? Olimme onneksi menossa paikalle mutta nyt aavistuksen nopeammin kuin suunnitelmamme oli. Soitin asiasta AP:lle ja kerroin että olemme pian paikalla... Lintu lauloi ja vaikutti mielenkiintoiselta ja yritimme tosissamme nähdä mahdollista etelänsatakieltä vesisateessa puolituntia, turhaan. Olimme Uppanin kanssa läpimärkiä, Peran pysytellessä viisaasti lähinnä puiden alla kun me yritimme nähdä lintua. No hyvä äänitys laulajasta toki saatiin. Linnusta päätettiin olla tiedottamatta laajemmin (Jouhki/Parviainen) koska määräys oli pelkän äänen varassa ja oli todennäköistä että lintu olisi paikalla seuraavana aamuna jolloin se voitaisiin porukalla määrittää.

Lisäksi tiedotusvastuuhan on pääsääntöisesti löytäjillä jotka pitivät lintu mahdollisena etelänsatakielenä /äänen perusteella ja jättivät näin ollen tiedottamatta. No loppu hyvin kaikki hyvin kiitos Johanna Lakalle rengastuksesta ja määrityksen lopullisesta varmistuksesta.

PK:n ensimmäinen etelänsatakieli kautta aikojen ja luonnollisesti Ilo-mantsille uusi laji, N:o 240.

Heti perään autostani hajosi kytkin klo 5.45 Pikku-Aunuksen pelloilla. Lajeja oli kertynyt kuitenkin mukavasti noin 65 kpl. Oli ikävää ajaa ilman kytkintä Liperiin. Vaihteenvaihtaminen onnistui jotenkin voimalla mutta hirvitti se vaihdelaatikon puolesta enkä turhaan vaihtanut kertakaan. Ilomantsin keskusta oli se pahin paikka. Jotenkin niistä liikennevaloista selvittiin mutta uusia lajeja ei listalle saatu. Mähönen murhatteli takapenkillä, nyt ei todellakaan mene hyvin.

Uusi kytkin maksoi toineen 740 EUR, ei ollut halpaa huvia, no olisihan se hajonnut joskus kuitenkin mutta että juuri parhaimpaa ralliaikaan! Tuupovaaran puolella nähtiin autosta närhi, sanomattakin on selvää että Ilomantsin puolella närheä ei havaittu. Ilomantsin kunnanrajan ylitimme toistamiseen nyt klo 8.35 ja ralli jatkui... Välillä vuoden 1991 Opel Corsani vähän temppuili. Fyysikoksi valmistuva Andreas Uppstu ihmetteli kun otin tein penkalta kiven murikan jolla vähän nakuttelin väkivaltaisesti akunkenkiä ja jälleen Opel hyrähti käyntiin. Tästä on huipputekniikka kaukana mutta joskus (lue: usein) käytännötekniikka on tärkeämpää. Tämä tapahtui ainakin 4 kertaa kun virrat vain yhtäkkiä hävisivät ja meno hyytyi siihen. Mähösen Pera ei ihmetellyt vaan mutisi jotain puuttuvista lajeista ja siveli viiksiänsä, ja murhatteli että nyt ei vieläkään mene hyvin. Uppan oli huolissaan taas-

ko autoni hyytyisi jonnekin korpeen ja vettä satoi ja eväätkin oli syöty aikoja sitten. Vain olutta oli mutta sitä ei nautita rallinaikana. Eikä uusia lajeja tullut riittävän nopeasti vaikka reitimme oli ihan hyvin laadittu.

Se ralli oli nyt siinä eikä lopusta ole juuri mitään muistikuvaa kuin armotonta yritystä mutta aika loppui kesken, ja vettä satoi. Koitereelta löydettiin sentään paikallinen kaakkuri, kiva havis. Aina ei voi voittaa mutta nyt oli pelko perseessä että häviäisimme jopa Takavedolle. Onneksi ei sentään vaan paikallistuntemus ja erinomainen yöosuus nostivat meidän aina yllättäen jopa hopealle asti.

Idänkäet Ilomantsissa, kirjoittanut Antti Hämäläinen

Karsikon Nesteen briefingin jälkeen tuumailimme Koveron pystybaarilla sopivaa ratekiaa tulevaan koitokseen.

Jostain kumman syystä päätimme jättää tuon Ilomantsin alaosan eli etelän Mutalahden, Haukivaaran yms.joutavat taajamat koluamatta ... tai kolutaan jos aika riittää... No nythän se tiedetään että ois kannattanu koluta vaikkei ois aikaakaan riittänyt! Verryttelylenkillä (22.00 – 00.00) kolusimme Marjovaarasta viitakerttusen, joita sit' kisassa tuli 3 lisää. Sit' kävimme tsekkaamassa sen Sonkajan tekojärven luhtahuitin yms. Ja perhana, kello tuli 00.00 kun olimme vasta Palokankaalla.

Alotettiin kehrääjällä sieltä ja sit' Mekrijärven tutkimusaseman pihasta jäsen PT sai nauhoitettua hienon pätkän luhtakerttusen veisuuta 0,5 m:n päästä ja sai MELKEIN otettua orgastisen kuvan samasta yksilöstä. Tosin kun kamera laukes vain koiranputki heilui kuvassa!!!! N. 0,01 s myöhästyminen! Luhtakerttusiakin löytyi sit' 3 lisää. No sit' oli pakko hakee rallipinnoiks' ne

Sonkajan tekojärven luhtahuitti + muut. Ja siirryttiin ratekian mukaiseen Koitereen kiertoon . 03.15 aurinko kajasti jossain Hattuvaarasta itään ja luultiin, että sadekin hiipuu. 04.00 oltiin Telttäkankaantiellä ja paskat se sade hiipu vaan siitä huolimatta se sinipyrstö ootti meitä siellä kiltisti ! kelon nokassa. Tässä vaiheessa taisimme nähdä I-S Iskun samoilla apajilla – muita emmä sit' juukalaisten lisäksi' nähneetkään koko aikana.

Taisivat kaikki muut aloittaa sieltä etelästä ! Ertonniemen pettymysten jälkeen poikkesimme kotikaupungin puolelle Suomuun saunanlämmitykseen – eikun aamupalalle rannan keittokatokselle ! Oinasvaarastakaan ei saatu pikkusieppoa – eikä muitakaan uusia lajeja. Tässä olikin Tami Tammisen sanoin meidän rallin momentum ! 06.00 – 08.45 ei yhen ainoaa uutta lajia. Äkinäisempää olis varmaan jo vähän nyppiny !

Vanhat sotaratsut – täysillä eteen! Koitereen Helmeen. Sieltä irtos kuikka ja jotain muuta pientä. Jotkut kuuli jopa rautiaisen laulavan ! 10.00 poikettiin tunniksi Juuansaareen ja saatiin 11 lajia. Tukkakoskelo, pensaskerttu, pajusirkku jne. Sillä keikalla päästiin jo taannoisen pohjanoteerauksen ohi ! Sieltä Hiiskosken kautta tekojärven rantaa kiertäen Lylyvaaran kautta Kesolle. Lylyvaaralta lopulta löytyi ruisrääkkä ja Kirvesvaaralta KOTTARAINEN !

Kesolta: joutsen, pikkukuovi, tilhi ja Jukan mielestä joku laskeutuvista pilittäjistä ei ollutkaan kuovi. Ei niin – vaan MUSTAPYRSTÖKUIRI ! 15.00 keskustaan ja sieltä naakka, pikkulokki ja koko rallin ainoa PULU ! Ikinä ennen ei jäsen PT ole niin ihanasti lausunut ”pulu” . Vedenpuhdistuslaitoksen katolla ! Kaikki ralliporukat varmaan kävivät paikalla – mutta väärään aikaan. Se halusi näyttäytyä vain meille.

Ja vielä ennen Taistelijantalon pinna-
kahveja & -viskiä Pikku-Aunuksen pel-
loilta kapustarinta ja pensaskerttu.. 374
km / 73 lajia ? 0,2 lajia / km tai 5,05 km
/laji. Sija 5. / 7. Ei hääppöesti ! MUT-
TA. Kun Karsikosta lähdettiin silloin per-
jantaina n. 20.45 niin hetkeäkään ei ollu
pyyhkijät pois päältä ajettaessa ennen
kuin sieltä Laamankoskelta lähdettiin
kotia päin lauantai-iltana n. 21.00 . Aina
vähintään tihkukytkin ! Että ihan pieni
osuus tuollakin.

Kirosanoiks' jäi paljon Ilomantsin tavik-
sia – AAARRGGGHHH !!!! Kiuru, kel-
tavästaräkki, niittykirvinen, kivitasku,
käpytikka, hömötiainen AUTS ! Ihan
kippeetä tekee luetella noita... Vaan mi-
töpä näistä kertokaa vaan aika ja paikka
– aina lähetään !
Valmiina kun Melperi sotaan.

Etukeno Ilomantsissa, kirjoitta- nut Harri Hölttä

Ilomantsin suvipinnaralli 2010 eli
housut kintuissa Karjalan kunnalla

Olin ajatellut, että vuoden 2010 osallis-
tumiseni kesäpinnaralleihin voisi olla
Kuusamon ekopinnarallia vastaava. Eli
että olisi tehty matkaa kävellen. Onneksi
luovuin tästä ajatuksesta hyvissä ajoin,
viimeistään kun tajusin, että rallilauan-
taina tulee satamaan. Paljon. Kuusamon
sijasta ralliksi valikoitui samana viikon-
loppuna Kuusamon kanssa kisattu Poh-
jois-Karjalan kesäralli, joka tällä kertaa
oli Ilomantsin kunnan alueella. Joukku-
eemme koostui meikäläisestä, Arvo Oh-
tosesta ja ansiokkaasti rallikuskina
toimineesta Päivi Silfstenistä. Rallireitil-
le kuului muutamien soiden ja metsä-
kohteiden lisäksi mm. hakkuaukeita,
jätevedenpuhdistamo, turvesoita, Pam-
palon kaivos ja ratapiha eli kappaleita
kauneinta Ilomantsuriaa.

Rallin aloitus oli perinteiseen tapaan
Joensuussa, missä otettiin ryhmäkuva ja
sen jälkeen hajaannuttiin kuka minne-
kin. Kymmeneltä sai ylittää Ilomantsin
kunnan rajan ja sen jälkeen oli kaksi
tuntia aikaa haarukoida maisemia ennen
puoliltaöin alkavaa pinnarallin aloitusta.
Ajelimme eestaas Sonkajan ympäristös-
sä, mutta mitään oleellista ei 15 viita-
kerttusen lisäksi löytynyt. Suuntamme
oli kuitenkin oikea, sillä Jouhkin jouk-
kue löysi samoilta nurkilta viiriäisen.

Aloitus tapahtui sitten Sonkajanran-
nanjärveltä. Luhtahuitteja oli haitaksi
asti (ainakin seitsemän) ja mustakurk-
ku-uikku tuli jostain syystä keskellä yötä
uhittelemaan meille. Emme varsinaisesti
valittaneet. Suurin yllätys oli kuitenkin
klo 00.26 ääneen hetkeksi purskahtanut
helmipöllö ja varsinkin se, että kukaan
muu joukkue ei kuullut sitä. Puoliltaöin
alkanut vesitihku oli tässä alkuvaiheessa
vielä maltillista.

Poukkoilimme sitten seuraavaksi Ilo-
mantsin Pogostaa kohti ja sieltä edelleen
päin Hattuvaaraa. Arvon paikallistunte-
mus auttoi löytämään muun muassa
ruisrääkän, turvesuon keskellä huudel-
leen luhtahuitin ja kaikenlaista muuta-
kin. Hattuvaaraa lähestyttiin idästä,
turvesoiden kautta koukaten. Pelloilta
löytyi mm. kapustarintoja. Seuraavaksi
pysähdyimme Taistelijan talon pihalle,
varsinkin kun talon räystäään talon alle
näytti piiloutuneen pinnalistalta puut-
tunut räystäspääsky. Pääskyä ei kuulu-
nut, mutta takavasemmalla kuului
viitakerttunen ja sen takaa myös sata-
kieli. Sen satakielen laulu oli kuitenkin
kauempaakin kuultuna hieman laimeaa,
joten päätimme ajaa pientä kylätietä
hieman lähemmäksi.

Autolla pääsikin aivan satkun viereen.
Laulu oli ihmeeksemme tavallisuudesta
selvästi poikkeavaa, mutta johtopäätös-
ten tekeminen linnusta hankalaa. Ete-

länsatakielestä ei ollut kenelläkään kokemusta, eikä äänitteitä. Kellokin tikitti. Jaksoin hetken etsiä etelänsatkun ääntä netistä, mutta sekin tökki sikäläisten yhteyksien ollessa "hitaahkot". Päätettiin sitten laittaa viesti linnusta Jouhkin porukalle ja jatkaa matkaa, kun ei se siitä ihmettelemällä parantunut.

Seuraavana ohjelmassa olivat Ilajansuon pellot. Samaan aikaan sade yltyi. Pelloilta löytyi puolensataa metsähanhea, minä jälkeen mentiin tähystämään Ilajansuon reunaan. Tilanne ei enää naurattanut, kovan vastatuulen ja sateen yhdistelmä irrotti melkein korvat päästä. Suokukot ja vastaavat jäivät näkemättä.

Paluu Hattuvaaraan oli vähintäänkin koominen: vettä tuli niin paljon, että paras havaintopaikka oli Hattuvaaran kyläkaupan räystäään alla. Ja jottei havainnointiin olisi tullut taukoa, siitäkin käsin hoidettiin uudeksi lajiksi västäräkki - joka oleskeli poron kanssa samassa aitauksessa. On siinä varmaan ollut etelänsatakielellä ihmettelemistä. Jatkettiin sitten kohti Koivusuota ja Pampalooa. Koivusuon puiston pohjoispuolista tietä ajeltiin eestaas. Sade jatkui, mutta toisaalta pinnoja kertyi tasaiseen, vaikkakin harvaan tahtiin - ja henki pysyi yllä. Ihmettelenpä, mitä sekin puukiipijä siinä sateessa ja tuulessa yltyi suutaan aukomaan. Syväjärvellä sentään tuuli sen verran vastaan, että kaakkuri jäi näkemättä.

Sitten suunnattiin Pampaloon. Edellisessä Ilomantsi-rallissa sieltä pääsi kaivosalueen läpi Pampalon vanhoihin metsiin. Noh, enää ei päässyt, kaivostointi oli edennyt - ja synnyttänyt samalla ison vesialtaan! Sieltäpä löytyikin sitten tukkasotkaa ja muita vesieläimiä, taisi siinä joku törmäpääskykin höntiäisiä pyydystellä. Vettä tuli taivaalta vaakasuorassa, ja ison kaivurin suojassa kaivoskuopan reunalla piileskellessäm-

me Arvo kysyi, onko tässä touhussa mitään järkeä. Kysyin takaisin, että puhutko nyt kaivoksesta vai tästä meidän pinnatouhusta.

Koska Pampalon metsiin ei enää päässyt suoraan autolla, niin sitten mentiin kävelleen. Alkumatka oli ryteikköä, mutta Pampalon rinnekuusikko oli kuin suoraan sademetsästä. Valtavat puut, kostea ilma, puiden välissä vaeltavat sumupilvet, sammalten vihreä matto. Ensin löytyi pikkusieppo, sitten idänuunilintu. Ja kun rinnemetsästä jaksettiin tarpoa vie-reiseen vanhan metsän kuvioon, löytyi lopulta sitten sinipyrstökin. Autoon palttuamme piti viimeistään tässä vaiheessa vetää autossa märät sadehousut polviin, ettei penkki olisi kastunut.

Oltiin sananmukaisesti housut kintuissa Karjalan kunnailta.

Pampalon jälkeen suunta oli takaisin etelään, koska harakan ja varpusen kaltaiset kyldeyrilinnut loistavat poissalolallaan pinnalistallamme. Ja lajeja tippui edelleen listalle, niin kuin oli tehnyt koko päivän - ja pitänyt tämän sadepäivän touhun hengissä. Matkalla turvauduttiin taas Arvon paikallistuntemukseen, ja lajistalle saatiinkin mm. ruskosuo- ja nuolihaukka. Kultarintakin karjahteli hakamaakoivikon reunasta.

Ilomantsin taajamassa saatiin aika nopeasti kaikki ne harakat ja varpuset, mitä oltiin tultu hakemaankin. Bonuksena tulivat myös kottarainen, käenpiika ja kivitasku, mitkä innostivat edelleen jatkamaan. Seuraavaksi mentiin Sonkanrannalle takaisin, hakemaan muutamaa puuttuvaa vesieläintä. Sade jatkui edelleen, mutta rallin voittaneen Itä-Suomen Iskun kanssa nähtiin mm. uivelo ja sadesäessä hankalasti nähtävissä ollut tervapääsky.

Sonkajalta lähtiessä kasassa oli silloisen käsitykseni mukaan 88 lajia, eikä loppuvaiheen rutistus enää tuottanut uutta. Ensimmäinen tarkistuslaskenta rallilomakkeelta tuotti kuitenkin tulokseksi 90 lajia, ja pakkohan se lopulta oli lopputulokseksi uskoa, kun neljännenkin kerran jälkeen tulos oli sama.

Rallin purkupaikkaankin päästiin ja tulosten selvittyä paljastui, että olimme sijoittuneet rallissa kolmanneksi. Ja sään selvittyä seuraavana päivänä Hattuvaaran epämääräinen laulaja saatiin määritettyä etelänsatakieleksi ja illalla renkaisiinkin. Kyseessä oli Pohjois-Karjalan ensimmäinen havainto tästä lajista, jota oli pitkään maakuntaan odotettu. Mutta tuskin kukaan odotti, että laji löytyisi nimenomaan Ilomantsin Hattuvaarasta, kun suotuisampia yölaulajapaikkoja on maakunta pullollaan.

Vai miten se Juice asian aikoinaan muotoilikaan ?

"Ilomieli nousee yli vaarojen

aina byrokraatin voittaa ihminen
Ilomantsi on Karjalan A
Sitä kyllä syytä on mainostaa"

Lopputulokset

Ilomantsin ralli kisattiin siis erittäin vaikeissa olosuhteissa vettä tuli lähes koko ajan välillä runsaastikin. Alkuyö oli lähes OK sään osalta aina klo 3.00 asti mutta sitten kaikki muuttui. Tapahtumarikas ralli jonka kohokohta oli ralliryhmä Etukenon löytämä etelänsatakieli jota tosin ei varmuudella rallin aikana yksikään porukka määrittänyt.

Laamasen kämpppä. *Kuva ???.*

Ilomantsin kolmas spontaani suvi- lintumaraton 12.6. 2010

1. Itä-Suomen Isku = Ari Parviainen, Juha ja Arttu Valonen 95
2. Etuveto = Andreas Uppstu, Vesa Jouhki ja Pertti Mähönen 92
3. Etukeno = Arvo Ohtonen, Harri Hölttä ja Päivi Silfsten 90
4. Takaveto = Jukka Salokangas, Jaakko Aarniala ja Pekka Rusanen 79
5. Idänkäet= Jukka Heikkinen, Pertti Tolvanen ja Antti Hämäläinen 74
6. Atlas = Janne Leppänen, Tarmo Sotikov ja Päivi Sissonen 71
7. Juuka Atlas = Hannu Lehtoranta ja Pekka Vainikka 56

Yhteislajimäärä vaatimaton 106.

Valitettavasti moni kova rallaaja jäi nyt syystä tai toisesta pois. Taisi sääennuste pelottaa joitakin ? Nimittäin aivan viime hetken peruutuksia tuli. Lienee parempi että pidetään taas jokunen vuosi väliä ja katsotaan sitten rallataanko taas Ilomantsissa vai missä?!

Raimo Latja järjesti idyllisen purkupaikan ja saimme nauttia leppoisista savusaunan ja tavansaunan löylyistä. No olihan se vähän sivussa rallireitiltä mutta hieno paikka äiti Venäjän kainalossa.

Laamasen kämppä kuvattuna Haapa-joelta vasemmalla savusauna, keskellä grillikota ja oikealla sauna

Uimaharjun Koukkujoen lintutornin toinen tuleminen

Reijo Erola

*Enon luonnonystävien väkeä tornilla
huhtikuun hankien aikaan 2004.
Puustoa on raivattu 2011 remontissa,
joten näkyvyyttä on parannettu*

Linnut

Vuosi oli 1989. Enon Luonnonystävät ry. ja Siikavaara-Savivaara-Pahkavaaran – nykyisin Pamilon – kyläyhdistys päättivät yhteistuumin rakentaa lintutornin. Tämän kirjoittajan ehdotuksesta se nousi Uimaharjun Koukkujoelle Rahkeenveden äärelle.

Näin jälkikäteen voi todeta, että torni oli/on kuitenkin hiukan vaikeasti saavutettavissa nykyisille autolla paikalle, putket esille jne. - porukoille. Se yhdessä Ilomantsintieltä puuttuvan viitoituksen kanssa jätti tornin vähälle käytölle. Ojien yli tehdyt sillatkin olivat parissakymmenessä vuodessa rapistuneet. Sorsastajat käyttivät tornia ampumapaikkanaan ! Kaksi tornien taistoa sieltä on havainnointu 2000-luvun puolella ja yksi-kaksi ELY:n kevään tarkkailupäivää (jotka pääsääntöisesti on pidetty Jakojärvellä). Tämän kirjoittajan ahkerimmat retkeilyvuodet osuivat 1973-1978 välille. Silloin tornia ei siis vielä ollut.

Lintupaikkana alue on erinomainen. Kirjoittajan lajilistalla on seuraavaa harvinaisemmasta päästä: pikkujoutsen, merilokki, isolokki, pikkukajava (aikuinen kuollut yksilö suolta huhtikuisen lumipyryn jälkeen), hanhet, tundraakin säännöllisesti muutolla keväisin 1970-luvulla, nyt kanadaa ja valkuposkia, maa- ja merikotkia, pesivänä suopöllö, ruskosuohaukka (jossain Jäsyesjärven - Koukkujoen alueella on pesä, kun nyt on jo useita havaintoja lajista 2000-luvulla, kesälläkin), meriharakka muuttoparvia jään reunalla, punajalkaviklo, riekko pesii = 1 pari jo 1973 ja edelleen. Pikkukuovi pesii tornin edustalla Viskopinsuolla ~ 10 paria, harmaahaikaroita ja kattohaikarakin vierailee, mustatiira (pesii nykyään ?), pikkulokki, iso yhdyskunta ollut 1970-luvulta lähtien. Kevätmuutolla on vilkasta: pikkulintuja, lokkeja, kahlaajia, petoja: maa- ja merikotka, vesilintuja muuttaa ja kerääntyy alkukevään suliiin parvittain. MOT: Pielisjoki kerää muuttajat Saimaa/Pyhäselkä reitiltä

kohti Pielistä/Koiteretta. Tornilta näkee ne kaikki.

Kun 1973 keväällä tämän kirjoittaja alkoi seudulla havainnoida, lyötiin silloiset Joensuun keskustan lintumiehet varhaisemmilla tuloajoilla lokeilla, kahlaajilla ja vesilinnuilla. Nykyisin Jns:ssa on putkia niin paljon, että tuota etua ei taida olla.

Eräs havainto on jäänyt mieleeni: Vuosi oli 1973, maaliskuun 12. päivä. Tein ensimmäisiä kevätretkiäni alueelle (olin muuttanut Uimaharjuun elok. 1972. Hiihdin Koukkuniemeen ja sieltä näin 12 joutsenta Pielisjoen luusuan sulassa aivan talvisessa ympäristössä. Tämä oli hieno havainto etelän pojalle (= Heinolan). Olinhan toki nähnyt joutsenia muuttamassa sielläkin, pieniä parvia. Tuo havainto tunnelmineen on säilynyt kaikki nämä vuosikymmenet. Joutsenen voimakkaan leviämisen vuosikymmenet olivat vielä edessä. Tuo kevät sai täyttymyksensä huhtikuun 13. samana vuonna. Vanha maakotka saalisteli Viskopin yläpuolella, välittämättä meistä hiihtäjistä mitään.

Tornin uusi elämä

Kesällä 2011 ELY:n puheenjohtaja Anna Mustonen ja Timo Mikkonen Joensuun kaupungilta ottivat yhteyttä ja kertoivat, että Enon Joensuuhun liittymiseen varattuja rahoja voisi käyttää myös lintutornille menevän polun kunnostamiseen. Kun koin olevani osallinen tornin olemassaoloon, lähdin mukaan. Osalleni tuli yhteydenotto maanomistajiin, jotta kahdenkymmenen vuoden takaiset luvat saatiin uusittua. Anna Mustonen hoiti toisen puolen maanomistajista. Timo Mikkonen hoiti rakennus- ja raivaustyöt ryhmineen.

Nyt reitti tornille on kunnollisesti viitoitettu ja ojienylityksiin on rakennettu uudet sillat. Kun polku kuitenkin kulkee suota pitkin, ovat saappaat tai maastokengät välttämättömät. Koukkujoen venevalkaman pysäköitipaikalta tornille on reilun kilometrin matka, ~ 1,2 km. Pysäköintipaikalle mahtuu mukavasti 70 polkupyörää, nooh – 4-5 autoakin. Kulkuohje: Uimaharjusta Ilomantsintietä 2,5 km, oikealle Koukkujoentielle viitta Lintutorni ja siitä viittojen mukaan venevalkamalle polun alkukohtaan, jossa on uutuuttaan hohtava infotaulu.

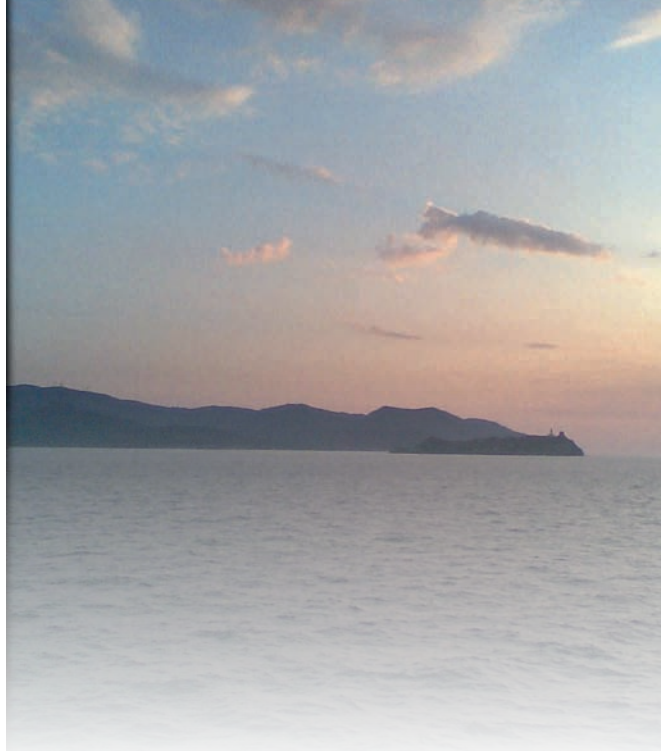
Korsikan endee- mejä hakemassa syksyllä 2009

Vesa Jouhki ja Kari Haataja
kuvat Vesa Jouhki

Minulla ja Karilla oli molemmilla menossa vanhaksi lentoyhtiöiden bonuspisteitä, tosin eri yhtiöiden, jotka olisivat tuhlata johonkin ...

Lähdimme Torstaina 10. syyskuuta Ranskaan lentäen eri lennoilla Nizzaan. Tavoitteena oli 4 päivän aikana hoitaa Korsikan endeemiset ja Nizzan C-kategorian lajit. Kari saapui Nizzaan jo klo 8.40, ja hänellä oli pari tuntia aikaa käyttää kentän läheisyydessä ennen kuin minun koneeni saapuisi. Heti Cote d'Azurin terminaali 2 ulkopuolella Kari kuuli outoa linnun ääntä jostakin pensasta. Sieltä lähti lentämään pieni lintu, joka laskeutui läheisiin palmuihin parkitalon viereen. Lintu paljastui idänhopeanokaksi, joita löytyi pian 4 lintua. Näin Kari oli hoitanut ekan tavoitelajin välittömästi.

Kari kiertelin terminaalin ja joen välisellä alueella tunnin ajan ja tiriseviä ylilentäviä idänhopeanokkia näkyi vielä useita lisää. Joen toisella puolella olevalla ostoskeskusalueella niitä pitäisi olla nuotien mukaan vielä lisää. Kävelyreittiä joen toiselle puolelle ei tuntunut löytyvän, joten Kari käveli joen vartta ylöspäin noin 500 m ja palasin takaisin näkemättä mitään erityisempää.

Vesan saavuttua Nizzaan klo 11. koneella menimme bussilla kaupungin keskustaan, jonka keskusta-aukiolla perinteiseltä paikalta on myös yleensä aina idänhopeanokkia. Nyt lintuja löysimme kymmenkunta aukion puista.

Kävelimme Nizzan satamaan kauniissa ja kuumassa säässä. Neljä vaaleakiitäjää lenteli sataman perällä rakennusten yllä. Korsikan lautta oli tunnin myöhässä, joten jouduimme satamassa odottamaan klo 15.30 saakka ennen kuin pääsimme lähtemään kohtia Bastiaa. Kävimme pizzalla ja parit olutkin siinä meni olihan lämpötila lähes 30 C...

Merellä matkalla emme nähneet mitään mainittavaa vaan keskityimme ”lasitöihin”... Kaikki potentiaaliset lajit meillä on jo hoidossa joten välillä pitää lomailakin. Joku riuttatiira näkyi. Pelkkä linnustaminen on tylsää, sekin käy työstä.

Perille Korsikalla saavuttuamme oli jo pimeää vähän vajaa klo 20.40. Kesti melkein tunnin ennen kuin saimme taksin, jolla menimme Poretan kansainväliselle lentokentälle noutamaan varaamamme vuokra-auton. Bastian autonvuokraustoimisto oli kiinni, joten auto piti noutaa lentokentältä. Sen vihdoon saatuamme jäimme lentokentän läheiseen hotelliin hyvin väsyneenä yöksi.

Perjantaina 11. syyskuuta lähdimme ajamaan heikohkon aamiaisen jälkeen jo klo 5.10 kohti Aleriaa ja eka tavoitelaji oli C-kategorian kalifornianviiriäinen Sale del Etang'in kosteikkoalueen ja rantadyynien välillä muutama kilometri Alerian SE-puolella. Kävelimme matkaraporttien kuvaamaa polkua klo 6.40-8.45 näkemättä lajia. Valitettavasti CD-soittimen paristojen virta oli loppunut, joten emme saaneet soitetuksi atrappia. Toki joko viiriäisen tai punapyyn jälkiä oli alueella monin paikoin. Kuiden linnun punapyö parven näimme polulla ja lukuisat ruskokertut ääntelivät pensaikossa. Myös pari samettipääkerttua kirjaantui haviksiimme.

Palasimme Aleriaan aamiaiselle, jonka jälkeen ajoimme tietä D443 ja pysähtelimme aika ajoin soittamaan nauhaa viinitarha-alueella, joista matkaraporteissa mainittiin. Uudet paristot saimme ostetuksi Aleriasta. Alueella pyöri useita isohaarahaukkoja, parhaimmillaan 8 isomilkkaria oli näkyvissä yht´aikaan. Huomasimme viinitarha-alueen tosi laajaksi, joten emme pysähtyneet pitkäksi toviksi, vaan jatkoimme Col de Sorbaan, noin 1500 m korkeuteen etsimään varsinaisia endeemejä eli korsikannakkelia, korsikanhemppoa ja sardiniankerttua. Nakkelin suhteen kaksi ensimmäistä yritystä tuottivat vesiperän. Mutta kolmannella pysähdyksellä sopivassa biotoopissa, Kari laittoi atrapin soimaan, ei kestänyt kauan, kun kuulimme lupaavan tuntuista ääntä. Pian löytyikin äänen johdattamana solan korkeimmalla kohdalla korsikannännystä korsikannakkeli. Lintuja oli ainakin 4, joista Kari kuvasi 1ad ja 1juv lintua. Varsinaisesti ne eivät vastanneet nauhaan, mutta päästelivät kutsuääniä, jonka johdattelimina niitä pystyi seuraamaan. Noin 15 minuuttia seurassimme lintuja, jonka jälkeen jatkoimme solasta alaspäin kohti nuotitettua ”Le Chalet Restaurant” paikkaa kohti.

Olimme laskeutuneet noin 4 km, kun iso mäntypuusto loppui ja rinteet olivat pientä pensaikkaa hakkuun jäljiltä.

Kuulimme pian lupaavantuntuista "trk", "trk" -ääntä ja hetken atrappia soitettuamme saimme esille ensimmäiset sardiiniantertut. Lintuja oli paikalla vajaa kymmenkunta molemmin puolin tietä. Osa oli kauniin tuhkansiniharmaita ad

lintuja, mutta osa oli ruskeasävyisempiä nuoria/naaraspukuisia. Myös rusko-kerttuja oli alueella joten määrityksen kanssa tuli olla tarkkana.

Jatkoimme alaspäin lounaalle Le Chalet-ravintolaan. Sen syötämme kävelimme ravintolan takapuolella olevaa vanhaa tietä alaspäin. Koiras ja 2 juv pensas-sirkkua oli parasta antia. Myös nokkavarpunen havaittiin. Useat kauniit perhoset lentelivät kuivilla niityillä laskeutuen harvoihin kukkiin.

Reilu 500 m tietä alaspäin oli iso parkkialue, josta lähdimme edelleen kävelämään rinnepolkuja alas. Komppaaminen ei ollut mitenkään helppoa sillä osa rinteistä oli jyrkkiä ja piikkisiä pensaita oli enemmän kuin riittävästi. Sardinian-kerttuja löytyi useita, samoin pari rusorintakerttua mutta ei vielääkään korsikanhemppoa.

Aloimme jo vähän huolestua. Jakaannuimme kahtia ja päätimme komppata vielä kerran nuotitetun ydinalueen. Karin jäätyä taakseni nousi rinteestä pensaaseen ad korsikanhemppo. Huusin Karille linnusta. Kari ei nähnyt lintua kuin lennossa sen koko ajan äännellessä. Noustuamme hiukan ylemmäksi lähti edestämme 4 korsikanhemppoa laskeutuen 15 m päähän pensaaseen. Osa linnuista oli selvästi nuoria, joista Kari ei onnistunut saamaan kunnan kuvia. Vielä tämän jälkeen lähti yksi lintu pensaista. Lintuja oli siis ainakin 6 eli todennäköisesti poikue. Erinomainen tulos tästä syksyisin aika vaikeasti hoidettavasta lajista.

Jatkoimme edelleen Corten kautta Restonica Valleyn alueelle loppuajaksi eli klo 16-18 löytämättä mitään mainittavaa. Partakorppikotkaa ei näkynyt. Tullipäähippiäinen ja virtavästäräkki olivat kaiketi parhaat havikset. Tyytyväisinä siihen, että saimme kaikki endeemit la-

jit, palasimme Aleriaan ja nautimme hyvän illallisen ja taisi siinä mennä parigin-tonica...

Lauantai aamuna olimme taas Sale del Etang'in polkua kävelemässä soittaen kalifornianviiriäisen ääntä vajaa 2 tuntia, mutta emme saaneet lintua houkutteluksi ääneen. 3 ruskohaikaraa lensi aamuhämärissä äännellen ylitsemme. Rantahiekalla oli paljonkin jälkiä joista osa mahdollisesti kohdelajin ! Vesa ajoi lentoon kehrääjän. Lopulta minua alkoi kyllästyttämään tämä C-lajien metsästys joten menin välillä uimaan. Aallot eivät olleet kuin kohtuullisia mutta yksinäisellä rannalla piti uida vain rantavedessä jottei meri tempaise mukaansa. Kari ei malttanut uida, vaan yritti saada lisää WP:n pinnoja...Turhaan. Palasimme aamiaiselle Aleriaan ja sen jälkeen menimme vielä yrittämään Aghionen maisemiin tien D343 varteen viinitarhoille etsimään kalifornianviiriäisiä. Pari tuntia ajelimme teitä, soitimme nauhaa, kävelimme viinitarhojen päätyjä katsellen köynnösten välisiä sarkoja tuloksetta. Vähän ennen puolta päivää väsyimme +30 C kuumuuteen ja totesimme, ettei sendari ollut meille suosiolinen. Onneksi kyseessä oli vain WP-pinna ei muuta.

Ajelimme takaisin Bastiaan ja tuo matka olikin hidasta, sillä tiellä oli kilometreittäin muitakin lomailijoita, osa selvästi palaamassa Bastiaan ja lautoilla takaisin mantereelle. Saksalaiset, belgialaiset, hollantilaiset, unkarilaiset, ym rekkarit paljastivat, että loma oli monella lopussa. Emme olleet varanneet hotellia etukäteen ja lähes kaikki Bastian hotellit olivat täynnä ! Reilun kymmenen hotellin jälkeen löytyi vaatimattoman hotellin viimeinen huone, jonka otimme. Nautimme pimenevässä illassa Bastian leppoisasta Syyskuun säästä ja maukkaista meriantimista. Höyrystetyt simpukat olivat aivan ihania patonkin ja oluen ke-ra.

Sunnuntaina lähti lauttamme klo 8.30 kohti Nizzaa. Auton jätimme Aviksen liikkeen eteen. Kaupungin yllä lenteli useita vaaleakiitäjiä. Alkumatkasta merellä lenteli siellä täällä muutamia keltanokkaliitäjiä. Sitten oli hiljaista ja meri lähes tyyni. Laivalla söimme sardiineja take-away tyyppisestä ravintolasta. Laitamatka kesti 6 tuntia.

Nizzan satamaan saavuttuamme otimme heti taksin ja ajoimme sillä Saint-Jean Cap Ferrat'in aluelle etsimään C-kategorian viktoriaankaijasia. Hiukan ennen kannaksen itäpuolen satamaa kuului kaijojen kirkunaa. Pysäytimme taksin ja löysimme kattotiilien alta 5 lintua. Ilmeisesti ne pesivät siellä, sillä linnut olivat pareittain. Havaitsimme myös yksinäisen tøyhtötiäisen.

Palasimme tyytyväisinä Nizzan keskustaan. Päätimme yllättäen mennä oluella. Testasin olematon ranskankielitaitoani ja tilasin oluen...

Saimme molemmat 5 kpl WP pinnoja joista Korsikan endeemit 3 kpl olivat tietenkin myös maailmanpinnoja. Kari nousi Suomen WP-listalla lukuun 636 jolla irtoaa sija N:o 7. Vesan WP-pinnat ovat 582 ja sijoitus Suomenlistalla vaatimaton 24:s. Kokonaislajimäärä reissullamme oli vain 75 lajia. Leppoisa pidennetty viikonloppu oli käytännössä ohi. Lensimme eri lennoilla Helsinkiin (Minä Münchenin kautta ja Kari Köpenhaminan kautta) jonne saavuimme molemmat Sunnuntai-yönä noin klo 2.00. Kari heitti minut autollaan kotiin. Pienet unet ja töihin, arki alkoi.

Pohjois-Karjalan ARK-katsaus 2009–2010

Roni Väisänen

Tässä katsauksessa julkaistaan Pohjois-Karjalassa vuosien 2009–2010 aikana tehdyt havainnot tarkastettavista lajeista. Harvinaisia lajeja koskevia havaintoja ovat tarkastaneet valtakunnallinen rariteettikomitea (RK) sekä Pohjois-Karjalan lintutieteellisen yhdistyksen aluerariteettikomitea (ARK). RK:n hyväksymät havainnot on julkaistu vuosien 2009 ja 2010 RK-katsauksissa (Lehikoinen ym. 2010 ja Lehikoinen ym. 2011), samoin kuin ARK:n hyväksymät havainnot vuosien 2009 ja 2010 valtakunnallisissa pikkuharvinaisuuskatsauksissa (Rissanen ym. 2010 ja Rissanen ym. 2011). PKLTY:n aluerariteettikomitea on tarkastanut havaintoja kokoonpanolla Ari Parviainen, Jouni Pursiainen, Roni Väisänen (siht.) ja Pentti Zetterberg (pj.).

Harvinaisuusvuodet olivat varsin keskinkertaisia muutaman edellisen vuoden tykityksen jälkeen. Mukavia havaintoja harvinaisuuksista kuitenkin tehtiin. Vuonna 2010 tavattiin katsausjakson ainoa maakunnalle uusi laji, kun Ilomantsista löytyi kesärallin tiimellyksessä laulava etelänsatakieli. Muita hyvin harvinaisia vieraita olivat maakunnan toiset havainnot amerikantavista, kääpiöhuitista ja pussitiaisesta. Pussitiaishavainto koskee maakunnan ensimmäistä elävänä tavattua lintua, sillä aiempi havainto koski pelkkää koiraspesälöytöä. Toista kertaa maakunnassa tavattiin myös todennäköinen lumihanhi, joka tosin hyväksyttiin nimikkeellä lumi- / eskimohanhi.

Korkeintaan kymmenen kertaa maakunnassa tavatuista lajeista tehtiin havaintoja varsin mukavasti.

Katsausvuosien aikana tehtiin maakunnan viidennet havainnot punapäänarskusta ja luotokirvisestä. Lisäksi nähtiin neljäs ja viides käärmekotka, kuudes ruokosirkkalintu, seitsemäs valkosiipitiira, kahdeksas kirjokerttu ja kymmenes lyhytvarvaskiuru. Syksy 2010 tullaan myös muistamaan aina voimakkaasta viitatievaelluksestaan. Ennen tätä maakunnassa oli havaittu vain viisi viitatievaista.

Katsausvuosina tehtiin uusia vuotuisia yksilömääräennätyksiä seuraavasti: Käärmekotka kaksi yksilöä vuonna 2009, mustaleppälintu 10 yksilöä vuonna 2010, sinipyrstö 24 yksilöä vuonna 2010 ja viitatieainen huikeat 70 yksilöä vuonna 2010. Lisäksi useita fenolo-

giaennätyksiä rikottiin. Näistä kerrotaan erikseen kunkin lajin kohdalla.

Pikkuharvinaisuusrintamalla jäi ennätysten vastapainoksi muutamia varsin erikoisia puutteita. Voidaan pitää varsin poikkeuksellisenä, että kummankin katsausvuoden osalta jäätiin nolville kiljuja pikkukiljukotkan, isolokin, pikkukajavan ja räyskän osalta. Näitä lajeja on kuitenkin totuttu näkemään vuosittain maakunnassa.

ARK:lle ilmoitettiin katsausvuosilta yhteensä 125 havaintoa. Näistä hyväksyttiin 115, eli 92 %. ARK-havaintojen ilmoitusnokkuus ei ollut katsausvuosina niin hyvää kuin parina viime vuonna on totuttu, joten ARK toivookin lisää ilmoittamisnokkuutta jatkossa. Kannattaa muistaa, että vain ilmoitetut havainnot päätyvät katsauksiin. Ajallaan ilmoitetut pikkuharvinaisuudet julkaistaan lisäksi Linnut-vuosikirjan pikkuharvinaisuuskatsauksessa.

Linnut-vuosikirjan ilmestymisaikataulu määrittelee myös meidän ARK-käsitteilyn vaativien havaintojen ilmoittamisen takarajan. Määräpäivä pysyy edelleen samana, eli havaintovuotta seuraavan vuoden tammikuun viimeisenä päivänä (31.1). Tähän päivämäärään mennessä ilmoitetut havainnot ehtivät mukaan ko. vuoden Linnut-vuosikirjan pikkuharvinaisuuskatsaukseen.

Yhdistyksen harvinaisuushavaintojen listauksessa käytetään Tiira-järjestelmää. ARK suosittelee ilmoittamaan kaikki havainnot myös harvinaisuuksista Tiiraan, vaikka sitten salattuna, mikäli havainnoitsija sen kokee aiheelliseksi. ARK pyrkii pyytämään lomakkeita sähköpostitse erikseen niiltä henkilöiltä, joita pk-lintulista ei todennäköisesti tavoita, eli lähinnä vieraspaikkakuntalaisilta harrastajilta. Muuten ARK-karhulistoja julkaistaan syksyisin ko. vuoden osalta pk-lintulistalla.

Tiirassa ARK ylläpitää kuvausta vaativien havaintojen osalta niiden käsittelytilannetta. Tätä kuvaa kirjain/kuvake havainnon edessä. ”Lomake”-kuvake tarkoittaa, että ARK on pyytänyt havainnon ilmoittajalta lomaketta sähköpostitse, ”K”-kirjain taas, että ARK on saanut lomakkeen ja havainto on käsiteltyssä, ja ”H”-kirjain, että havainto on ARK:n hyväksymä. Näin Tiirastakin voidaan tarkastella havaintojen käsittelyä.

Vuoden 2012 alkupuolella RK tulee pudottamaan omalta listaltaan useita lajeja alueellisten komiteoiden tarkastettavaksi. Tästä johtuen ARK tulee myös karsimaan omaa listaansa vuoden 2012 alusta alkaen, varsin rankallakin kädellä. Näistä muutoksista tullaan tekemään erillinen tiedonanto sekä pk-lintulistalle että Siipirikkoon. Lisäksi muutokset päivitetään yhdistyksen kotisivuille ja BirdLife Suomen RK-sivujen alle.

Ilmoitusohjeet

Kuvaukset RK- ja ARK -lajeista pyydetään lähettämään ARK:n sihteerille ensisijaisesti sähköpostitse (Roni Väisänen, Vihdintie 3-5 B 21, 00320 Helsinki, rvaisane81@gmail.com), mutta paperisinakin ilmoitukset ovat aina tervetulleita. Havaintojen ilmoittamislomakkeita saa PKLTY:n nettisivujen harvinaisuusosioista (http://www.joensuu.fi/pkly/ark_lomake.doc) tai vaihtoehtoisesti lomakkeita saa myös postitse ARK:n sihteeriltä. Jos linnusta on kuvia, niin huonotkin kannattaa aina ehdottomasti lähettää mukana, sillä ne helpottavat havainnon käsittelyä.

RK:n käsittelyä edellyttävien lajien lista löytyy RK:n nettisivuilta (<http://www.birdlife.fi/havainnot/rariteettikomitea.shtml>). ARK-lajien lista on uudistettu 1.1.2008 alkaen, ja se löytyy yhdistyksen nettisivujen harvinaisuusos-

siosta (http://www.joensuu.fi/pklyty/ARK_lista.doc).

Katsauksessa käytetyt merkinnät

Lajinimen perässä on neljä lukua. Luvut kertovat Pohjois-Karjalassa havaittujen yksilöiden lukumäärän siten, että ensimmäinen luku kertoo ARK:n perustamisvuodesta 1975 lähtien edeltävään vuoteen 2008 mennessä havaittujen yksilöiden kokonaismäärän, toinen luku vuoden 2009 yksilömäärän, kolmas luku vuoden 2010 yksilömäärän ja viimeinen, yhtä suuruus –merkin jälkeinen luku maakunnassa vuoden 2010 loppuun mennessä havaittujen yksilöiden kokonaismäärän. Katsauksessa esitetyt vuotat 2009 aiempien havaintojen yksilömäärät on sisällytetty sulkujen vasemmanpuoleiseen kokonaismäärään. Risteymien ja RK/ARK-lajilistoihin kuulumattomien lajien osalta havaittujen yksilöiden lukumäärää ei ilmoiteta. Muutamien lajien kohdalla on lisäksi kerrottu lajitekstissä havaintojen alapuolella koko 2000-luvun vuotuiset yksilömäärät. Näissä esiintyvä pitkä numerosarja alkaa vasemmalta vuodesta 2000 ja päättyy oikeanpuoleisimpaan vuotta 2010 kuvaavaan lukuun.

Havainto koskee aina vain yhtä yksilöä, mikäli lukumäärää ei ilmoiteta. Havainnoitsijaluettelossa ilmoittajan nimi on ensimmäisenä, mikäli hän on havainnut linnun. Jos ei ole, niin ilmoittajan nimi on viimeisenä. Muut nimet ovat siinä järjestyksessä, missä ne ovat lomakkeella ilmoitettu. Jos havainnoitsijoita on paljon, vain neljä ensimmäistä mainitaan. Muutaman havainnon kohdalla ilmoittajana mainitaan vain ilm. ARK. Näistä havainnoista ei ole saatu lomaketta, mutta ne on käsitelty julkaistujen valokuvien perusteella.

Lopuksi ARK haluaa kiittää paljon kaikkia havaintojaan ja kuviaan lähettäneitä!

Lyhenteet: ** = laji, josta tehdään ilmoitus ja kuvaus RK:lle, * = laji, josta tehdään ilmoitus ja kuvaus ARK:lle, k = koiras, n = naaras, n-puk = naaraspuukuinen, ad = vanha, subad = esiaikuisen, imm = ei vielä aikuisen puvussa, juv = nuori, pull = pesäpoikanen, 1kv jne = 1. jne kalenterivuoden lintu, va = vaalea värimuoto, tu = tumma värimuoto, Ä = laulava lintu, p = paikallinen, m = muuttava, NW jne = muuttosuunta, kiert = kiertelevä, reng = rengastettu, kontr = kontrolloitu, a = parvi (esim. a12 = 12 linnun yhtenäinen parvi), (v,ä) = RK:lla/ARK:lla on ollut käytössään valokuva- ja/tai äänitemateriaalia.

Hyväksytyt harvinaisuushavainnot 2009–2010

*Kyhmyjoutsen

Cygnus olor (53,1,0 = 54)

2009

23.4.–1.5. Joe Pyhäselkä Pieni-Onkamo +2kv p (v) (JaV, AO, TE, Ensio Vänskä)

Edellisen ennätystä sivuavan vuoden (8 yksilöä vuonna 2008) tiputtiin varsin normaalille tasolle. Vuonna 2010 jäätinkin sitten täysin nolville! Havainnot näyttävät vaihtelevan varsin suuresti vuosien välillä. Edellinen kyhmyjoutseton vuosi oli 2005. 2000-luvun vuosittaiset yksilömäärät ovat vuosituhannen alusta lähtien luettuna 0,8,2,1,2,0,1,3,8,1,0.

[**Eskimohanhi x lumihanhi

Anser rossii x *A. caerulescens*
(2,0,0 = 2)]

10.–14.10.2008 Toh Korpi tu (v) (MH, KJä, TE ym.)

Jo toinen oletettu lumi- ja eskimohanhen risteymä Pohjois-Karjalassa! Ensimmäinen havaittiin 24.5.2006 niin

ikään Tohmajärvellä. Silloin kyseessä oli vaalean muodon yksilö. Nämä ovatkin Suomen ainoat havainnot tästä risteymästä. RK on tulkinnut havainnot E-kategoriaan, eli koskemaan varmoja tai lähes varmoja tarha- tai häkkikarkulaisia. Tämä sen vuoksi, että eskimohanhi luetaan Suomessa kuuluvaksi ko. kategoriaan.

***Lumi-/eskimohanhi**

Anser caerulescens/rossii

2010

26.9. Kes Totkunniemi 3 SW (HC)

Linnut muuttivat valkoposkianhiparven mukana. Kolme yksilöä samassa parvessa on todella poikkeuksellista. Normaalisti Suomessa nähdään yksittäisiä lintuja. Maakunnassa on aiemmin havaittu vain yksi lumihanhi, 28.9.2007 Kiteellä.

***Punakaulahanhi**

Branta ruficollis (17,0,3 = 20)

2010

15.6. Kit Puhos 2 ad p (Heikki Karimaa, Aulikki Nahkola)

24.9. Kit Loukunvaara p (Ensio Vänskä)

Parin hyvän vuoden jälkeen palattiin havaintomäärässä selvästi alaspäin. Siltikin vuosi 2010 jää historiaan maakunnan kolmanneksi parhaana punakaulavuotena koskaan. Ennätysvuoden 2008 jälkeen ei yllättäen vuonna 2009 nähtykään yhtään punakaulahanhea. Kesäkuinen havainto kahdesta linnusta on hyvin poikkeuksellinen. 2000-luvun vuotuiset yksilömäärät ovat olleet 1,1,0,0,0,2,1,4,6,0,2. Kuten noista numeroista voi päätellä, on maakunnan lähes kaikki punakaulat nähty 2000-luvulla. Pohjois-Karjalan ensimmäinen havainto lajista tehtiin Värtsilässä 23.5.1995.

****Amerikantavi**

Anas carolinensis (1,0,1 = 2)

2010

1.5. Toh Värtsilä Sääperi k p (HKi, TE, HPö, Mike Henking)

Pohjois-Karjalan toinen havainto. Maakunnan ensimmäinen havaittiin niinkään Värtsilän Sääperillä 5.5.1999. Huhtikuun loppu ja toukokuun alku näyttäisi olevan hyvää aikaa seuloa tavi-parvia, joiden seasta nämä usein löytyvät.

****Punapäänarsku**

Netta rufina (4,1,0 = 5)

2009

1-8.5. Juu Vuokko Lehtoniemi n p (v) (HL, Tarmo Turunen ym.)

Pitkästä aikaa päästiin bongamaan punapäänarskua. Edellisen kerran laji havaittiin meillä vuonna 1999, jolloin nähtiin kaksi yksilöä. Maakunnan ensimmäinen havainto on Ilo Mutalahdesta 28.4.1994.

***Haahka**

Somateria mollissima (20,0,3 = 23)

2010

4.5. Toh Pieni-Onkamo 2 k p (Toivo Kakkonen, ilm. HKi)

18.6. Pol Kuljunlahti n p (PMä, Raija Ronkainen)

Haahka pysyy harvinaisena näin sisämaassa. Kolmen yksilön vuotta voidaan lähihistorian haahkattomien vuosien valossa pitää erinomaisena. Edellinen havainto lajista on 20.5.2003 Joe Höytiäisen kanavan suistolta, missä nähtiin naaras muutolla.

*Pikku-uikku

Tachybaptus ruficollis (28,0,2 = 30)

2010

9.10. Rää Oravilahti p (VM)

20.11. Joe Keskusta Pielisjoki tp p (HKO, AN ym)

Vuonna 2009 lajia ei nähty lainkaan. Esiintymiskuvaansa nähden vuoden 2010 kaksi loka-marraskuista havaintoa edustavat varsin normaalia vuotta. 2000-luvun vuosittaiset yksilömäärät ovat 2,0,3,1,1,1,0,3,2,0,2.

*Pikkukiljukotka

(31,0,0 = 31)

Yllättäen jäätiin kahtena vuonna peräkkäin puhtaille nollille. Vuodet 2009–2010 olivat erittäin heikkoja lajille koko Suomessa. Vuonna 2009 nähtiin viisi ja vuonna 2010 kuusi yksilöä (Risänen ym. 2010 ja 2011). Vuoden 2006 havainto nostaa ko. vuoden havaintomäärän viiteen yksilöön, mikä on uusi ennätysvuosi.

25.4.2006 Kit Muljula subad/ad m (MH)

*Kiljukotkalaji

Aquila clanga/pomarina (27,1,1 = 29)

2009

1.5. Toh Värtsilä Hopeakallio W (AL, PZ, PL, Matti Kapanen)

2010

10.6. Joe Marjala W (TNU, JLa)

**Käärme kotka

Circaetus gallicus (3,2,0 = 5)

2009

25.5. Toh Värtsilä Savikko m (v) (HKO)

9.-15.8. Kit Hatunvaara +1kv p (v) (TE, AP, KLi, HKi ym.)

Maakunnan ensimmäinen havaittiin 20.8.1996 Kontiolahdella. Nyt päästiin toista kertaa kahden yksilön vuoteen, aiemman kahden yksilön vuoden ollessa 2007. Hatunvaaralla lähes viikon pyörinyt lintu on sikäli poikkeuksellinen, että se on pisimpään samalla paikalla pysynyt käärmekotka Suomessa. Näin ollen varsin moni bongari maakunnan ulkopuoleltakin kävi linnun katsomassa.

19.5.2007 Kit Hatunvaara (MH, Kaisa Halonen)

*Arosuohaukka

Circus macrourus (71,5,2 = 78)

2009

30.4. Kit Kunonniemi 2kv p (KJä, Alpo Parkkonen)

10.5. Pol kk ad k p (ANy)

27.5. Kit Juurikkajärvi ad k p (PF)

25.8. Joe Höytiäisen kanavan suisto 1kv S (AL, PZ, LV)

2.9. Joe Höytiäisen kanavan suisto 1kv p (v) (PZ, AL, TPi, UP, Kuutti Korhonen)

2010

27.4. Toh Niirala ad k p (KV)

29.4. Kit Ruppovaara 2kv SE (Jari Heltola)

Vuosi 2009 edustaa yksilömäärältään varsin normaalia 2000-luvun vuotta. Sitä vastoin 2010 on selvästi heikompi kuin mihin viime vuosina on totuttu. Ennätysvuotena 2005 nähtiin peräti 12 yksilöä. 2000-luvun vuotuiset yksilömäärät ovat 3,2,4,7,4,12,10,7,2,5,2.

27.8.2003 Kit Kunonniemi 2kv k (MH, Tupu ja Jyri Vuorinen)

15.4.2005 Rää Oravilahti 2 2kv m (MH)

30.5.2006 Joe Tuupovaara Öllölä ad k p (PF)

*Niittysuohaukka

Circus pygargus (37,3,1 = 41)

2009

6.5. Toh Värtsilä Hopeakallio ad n S (v)
(TE, HKi)

12.5. Joe Eno Luhtapohja ad n N (HKa)

21.6. Joe Pyhäselkä Reki 2kv k W (VJ)

2010

9.5. Toh Värtsilä Hopeakallio ad k p (AL,
PL, Tarja Latja)

Niittysuohaukka on meillä sirosuohaukoista selvästi vähälukuisempi. Kolmen yksilön vuosi 2009 on erinomainen. Suurin osa havainnoista on keväältä. Ennätysvuotena 2003 nähtiin huimat seitsemän yksilöä. 2000-luvun vuotuiset yksilömäärät ovat 0,0,4,7,2,1,3,1,3,3,1.

*Aro-/niittysuohaukka

Circus macrourus/pygargus

(49,3,0 = 52)

2009

5.9. Rää Joki-Hautalampi 1kv W (JaV)

7.9. Joe Reijola 1kv kiert (Tuomas Joronen, Sanna Joronen)

9.9. Lip Härkinvaara 1kv S (PZ)

*Punajalkahaukka

Falco vespertinus (108,1,2 = 111)

2009

18.5. Joe Pyhäselkä Immolankangas n p (v) (JMa)

2010

28.8. Kon Pitkäranta 2kv k p (TK, ANy, KLe, HM, AJ)

2-9.9. Kon Pitkäranta 1kv p (TK, TaP, ANy ym)

Vuosia voidaan pitää keskinkertaisina. Lähivuosina on totuttu näkemään enemmän varsinkin syksyisiä nuoria lin-

tuja, mutta nyt katsausvuosina ne jäivät yllättävän vähiin. 2000-luvun vuosittaiset yksilömäärät ovat 2,2,8,9,2,27,5,8,4,1,2.

*Tunturihaukka

Falco rusticolus (11,1,0 = 12)

2009

29.9. Toh Keltasuo NW (HKo, AP, Tuula Pirnes)

Tunturihaukka ei ole Pohjois-Karjalassa läheskään jokavuotinen laji. Kokonaisuhavaintomäärä 12 yksilöä on varsin pieni. Suurin osa havainnoista on syys-lokakuulta, johon tämäkään lintu ei tee poikkeusta.

*Pikkuhuitti

Porzana parva (10,0,2 = 12)

2010

31.5.–14.6. Rää Jouhtenuslampi 2 n Ä (ä) (HKo ym)

Kahden yksilön vuosi on suorastaan loistava. Kaikkiaan seitsemän, eli yli puolet kaikista maakunnan yksilöistä, on havaittu Rää Jouhtenuslammella. Edellinen havainto on niinkin kaukaa kuin 27.5.–8.6.1995, niin ikään Jouhtenuslammelta. Vuosi 2010 oli lajille hyvä koko Suomessa. Yhteensä vuoden aikana havaittiin maassa yhdeksän pikkuhuittia (Rissanen ym. 2011).

**Kääpiöhuitti *Porzana pusilla*

(1,0,1 = 2)

2010

22.5.–11.6. Toh Tammalahti k Ä (ä) (TE, HKi ym)

Yksi harvinaisuusvuoden kohokohtia oli tämä Pohjois-Karjalan toinen kääpiö-

huitti, joka oli samalla Suomen 13. havainto lajista. Maakunnan ensimmäinen havainto on 7-9.6.1995 Joensuun Höytiäisen kanavan suistolta. Suomessa havaittiin vuonna 2010 yhteensä neljä kääpiöhuittia, mikä on ennätysvuosi lajille Suomessa (Lehikoinen ym 2011).

***Keräkurmitsa**

Charadrius morinellus (192,2,0 = 194)

2009

5.9. Toh Valkeasuo 2 1kv p (AP, HKo)

Vaikka vuonna 2010 jäätiinkin ilman keräkurmitsoja, on lajin havaintomäärä lisääntynyt hieman 2000-luvun aikana. Kokonaisyksilömäärä ei kerro koko totuutta, koska joskus näitä nähdään useiden kymmenien lintujen parvissa. Vuosittainen vaihtelu yksilömäärien välillä on suurta. 2000-luvun yksilömäärät ovat 13,90,0,7,1,7,0,17,14,1,0.

***Lampiviklo**

Tringa stagnatilis (69,3,0 = 72)

2009

9.5. Toh Värtsilä Sääperi m (PZ)

21.5. Lip Kokonlampi p (VJ, AP, KR, Suvi Hämäläinen ym.)

23.5. Out Vuonos p (LV)

Vuosi 2009 on kolmella yksilöllä erinomainen, kun taas vuonna 2010 jäätiin pitkästä aikaa nolville. Edellisen kerran ilman lampivikloa jäätiin vuonna 1997. Havainnoissa oli noususuuntausta 1980-luvun puolivälissä, jolloin muutama pari jopa pesi maakunnassa. Sen jälkeen suunta on ollut selvästi taas alaspäin. Normaalit vuotuiset havaintomäärät vaihtelevat nykyisin 1-2 yksilön välillä. Toukokuu on selvästi parasta aikaa lajin havaitsemiseen Pohjois-Karjalassa.

***Rantakurvi**

Xenus cinereus (50,1,0 = 51)

2009

17.5. Kon Kyyrönsuo p (TPi)

Rantakurvin vuotuiset havaintomäärät ovat menneisyydessä peilanneet hyvin lampiviklohavaintojen kanssa, mutta tultaessa 2000-luvulle on kurvin kohtalo ollut vielä huonompi kuin lampiviklolla. Nykyisin lajia ei nähdä läheskään vuosittain. Edellisen kerran laji havaittiin meillä Out Vuonoksessa toukokuun lopussa 2007.

***Tunturikihu**

Stercorarius longicaudus (17,0,1 = 18)

2010

6.9. Kon Pitkäranta ad W (ANy, HM)

Tunturikihuhavainnoissa ei ole löydetävissä mitään järkevää suuntausta. Havainnot ovat toki lisääntyneet selvästi 2000-luvulla, mutta kovin pieniä nuo vuotuiset yksilömäärät ovat edelleen olleet. 2000-luvun vuotuiset yksilömäärät ovat 0,3,0,2,2,0,2,0,2,0,2.

***Valkosiipitiira**

Chlidonias leucopterus (6,0,1 = 7)

2010

23.7. Out Sysmäjärvi ad p (v) (LV ym, ilm. ARK)

Pohjois-Karjalan ensimmäinen valkosiipitiira havaittiin Out Vuonoksessa 1976. Sen jälkeen seuraavaa yksilöä pitikin odotella aina vuoteen 2000 asti. Seitsemästä havainnosta kuusi on siis tehty 2000-luvulla. Viimeksi nähtiin kaksi yksilöä vuonna 2007.

***Mustatiira**

Chlidonias niger (138,7,2 = 147)

2009

22.5. Out Vuonos +2kv p (v) (LV, HKo, Jouni Mertanen)

23.5. Joe Höytiäisen kanavan suisto +2kv p (ANy, AN, RV, Janne Koskinen ym.)

27.5.–24.7. Joe Eno Koidanlahti 2 ad p (SL, HKa ym.)

28.5. Toh Värtsilä Sääperi ad p (TK, HKi)

21.6. Toh Peijonniemenlahti 2 ad p (KV)

2010

26.5.–27.7. Joe Eno Koidanlampi 2 p (SL ym)

Seitsemän yksilön vuosi 2009 on nykyään erinomainen. Laji oli aiemmin hie-
man runsaampi, mutta nykyään
havaitaan keskimäärin 1-4 yksilöä vuo-
sittain. Enon Koidanlampi näyttäisi ole-
van jokavuotinen paikka lajille.

***Turturikyyhky**

Streptopelia turtur (107,1,2 = 110)

2009

30.9.–2.10. Val Halmejärvi 1kv p (v)
(Tuomo ja Merja Kortelainen, ilm. ARK)

2010

7.7. Joe Kiihtelysvaara Keskijärvi p
(HPö)

24.7. Kon Pikisaari p (PMä, Raija Ron-
kainen)

***Lyhytvarvaskiuru**

Calandrella brachydactyla (9,1,0 = 10)

2009

10.9. Joe Pyhäselkä Reijola p (v) (Kuutti
Korhonen, Tuomas Joronen ym., ilm.
ARK)

Lyhytvarvaskiuru on yksi selvästi viime vuosina runsastuneista lajeista. Kaikista havainnoista peräti 70% on 2000-luvulta. Edellisen kerran havaittiin kaksi yksilöä vuonna 2007.

***Isokirvinen**

Anthus richardi (15,1,0 = 16)

2009

20.–24.10. Joe Aavaranta-Höytiäisen kanavan suisto (AL ym.)

Isokirvinen havaitaan meillä tyypillisesti alkusyksystä. Keväthavaintoja maakunnasta ei ole. Havainto on fenologisesti-
kin mielenkiintoinen, koska se on
Pohjois-Karjalan myöhäisin havainto lajista.

***Luotokirvinen**

Anthus petrosus (4,1,0 = 5)

2009

4.4. Kit Olkonkallio p (v) (HKi, TE, Alpo
Parkkonen)

Luotokirvinen havaittiin Pohjois-Karjalassa ensimmäisen kerran huhtikuussa 2004. Sen jälkeen havaintoja on tullut varsin tasaisesti. Huhtikuun alku näyttää olevan sitä aikaa, jolloin laji muuttaa maakunnan läpi pohjoisille pesimäseuduilleen.

***Virtavästäräkki**

Motacilla cinerea (14,1,1 = 16)

2009

12–14.4. Rää kk jätevedenpuhdistamo p (v) (JaV)

2010

19.6. Joe Eno Pamilo k p (TNu)

Virtaväiski on kova harvinaisuus meillä.

Kokonaisyksilömäärä ei tämänkään lajin kohdalla kerro koko totuutta, koska sitä nostaa selvästi Lip Härkinvaarassa ke-sällä 2007 todettu pesintä poikasineen. Vuoden 2009 lintu on maakunnan varhaisin kevähavainto lajista. Vuoden 2010 kesäkuinen havainto on myös ajankohdaltaan mielenkiintoinen, ja erityisen mielenkiintoiseksi sen tekee vielä paikan erinomainen sopivuus lajin pesintään.

***Sitruunavästäräkki**

Motacilla citreola (16,0,1 = 17)

2010

28.4. Toh Värtsilä Hopeakallio N (Jari Helstola)

Varsin normaali rytmi sittäväisikin osalta. Tämä lintu on kuitenkin mielenkiintoinen, koska se on Pohjois-Karjalan varhaisin kevähavainto lajista. 2000-luvun yksilömäärät ovat 1,1,1,0,2,1,0,1,1,0,1.

***Etelänsatakieli**

Luscinia megarhynchos (0,0,1 = 1)

2010

12.6.–1.7. Ilo Hattuvaara k Ä reng (v) (HHö, AO, Päivi Silfsten, VJ, JLa ym)

Katsausvuosien ainoa uusi laji maakunnalle! Lintu löytyi Ilomantsin Suvirallin yhteydessä ja määritettiin jo silloin. Seuraavana päivä löytymisen jälkeen lintu vielä pyydystettiin määrittämisen lo-pulliseksi varmistamiseksi. Kyseessä on Suomen 29. ja vuoden 2010 ainoa havainto lajista maassa (Lehikoinen ym 2011). Edellisen kerran laji havaittiin Suomessa vuonna 2006.

***Mustaleppälintu**

Phoenicurus ochruros (36,3,10 = 49)

2009

11.4. Joe Karsikko n-puk p (v) (Kuutti Korhonen)

20.9. Kit Puhos n-puk p (AP, HKo)

3.10. Lie Kolin satama 1kv p (v) (HKA, SN, HPö)

2010

4.4 Joe Pyhäselkä Mulo n-puk p (HKA)

13.4. Lie Lampela n-puk p (JH)

28.4. Joe Kiihtelysvaara Keskijärvi n-puk p (HPö)

3.5. Toh Värtsilä n-puk p (HKi)

28.7. Joe Pyhäselkä Suojala p (v) (Harry Lehto, ilm. ARK)

6.8. Ilo Koitere Lammassaari k + n-puk p (v) (HPö)

6.8. Ilo Hattuvaara 1kv p (v) (VMS, ilm. ARK)

29.9. Kit Hatunvaara n-puk p (HKA)

19.11. Joe Noljaikka n-puk p (Lauri Klee-mola)

Vuosi 2009 oli normaalia tasoa, mutta vuonna 2010 lyötiin kirjoihin uusi yksilömääräennätys. Edellinen ennätys oli vuodelta 2007, jolloin nähtiin seitsemän yksilöä. Vuoden 2010 marraskuinen havainto on lisäksi Pohjois-Karjalan myö-häisin syyshavainto lajista.

***Sinipyrstö**

Tarsiger cyanurus (48,19,24 = 91)

2009

7.5. Lie Putkisenvaara 2kv k Ä + n p (v) (PF)

8.5. Lie Autiovaara 2kv k Ä p (PF)

1.6.–18.7. Val Marjomäki 2 +2kv k Ä + 2 kv k Ä reng + 1 pm p (v) (RV)

3-10.7. Lie Kivivaara 2 +2kv k Ä (v) (PT)

4.7. Nur Uuronrotko 1/1 p (HL)

17.7. Nur Päivärinta 2 k Ä (Tuomas Sei-mola, Jukka Hintikka)

24.8. Out Sysmäjärvi Rannan Juvola 1kv

p (LV)

27.8. Out Sysmäjärvi Rannan Juvola 1kv p (v) (LV)

2.9. Out Herneaho n-puk p (LV)

11.9. Joe Höytiäisen kanavan suisto 1kv r (AL, Reima Hyytiäinen)

22.9. Toh Jylmä n-puk p (v) (Olli-Pekka Karlin, ilm. ARK)

2010

12.5.–14.6. Lie Tolkee 2 k Ä (Aleksi Lehikoinen, Juha Valtanen)

14.5. Nur Mujejärvi Mustinvaara k Ä (Juha Valtanen)

27.5. Nur Mujejärvi Näätävaara 2 k Ä + n-puk p (Juha Valtanen)

30.5. Lie Tolkee Savolankangas 2 k Ä (Juha Valtanen)

31.5. Val Marjomäki 4 k Ä + n-puk p (v) (RV)

6.6. Juu Tahkovaara 2kv k Ä (HL, Pekka Vainikka)

7-28.6. Lie Koli 1/1 p (Martti Raekunas)

7.6. Nur Petäiskylä Rahivaara k Ä (Juha Valtanen)

15.6. Lie Vankonvaara 2 k Ä (Aleksi Lehikoinen)

16.6. Nur Paistinvaara 2kv k Ä (v) (Aleksi Lehikoinen)

7.7. Lie Orosvaara 2 k Ä (VMS)

16.7. Nur Lipinlahti Kykämät k Ä (Juha Valtanen)

6.8. Ilo Hattuvaara Lahnavaara 1kv p (VMS)

31.8. Joe Höytiäisen kanavan suisto n-puk p (AL, UP)

Sinistä magiaa! Molemmat katsausvuodet olivat varsinaista sinistä voittokulkua. Sinipyrstön kaunis laulunsäe kuultiin molempina vuosina useimmilta vaaroilta kuin koskaan aiemmin. Nämä kaksi huippuvuotta lähes tuplasivat kokonaisyksilömäärän. Vuodet olivat varmasti poikkeuksellisen hyviä, mutta lintuja lienee ollut metsissämme lauleskelemassa aiempinakin vuosina hieman enemmän kuin havainnot antavat ym-

märtää. Nyt Suomen kolmannen lintuatlaksen innoittamina metsiä koluttiin selvästi aiempaa tarkemmin. Havainnot keskittyvät odotetusti maakunnan pohjoisosiin. 2010 on siis uusi ennätysvuosi. Vuoden 2009 toukokuun alun havainto Lie Putkisenvaaralta on uusi saapumisennäytys. Edellinen yksilömääräennätys oli 13 yksilöä vuodelta 1997. 2000-luvun vuotuiset havaintomäärät ovat 1,3,2,2,6,3,4,2,0,19,24.

*Sepelrastas

Turdus torquatus (34,1,0 = 35)

2009

28.4. Kon kk p (v) (Seija Lehikoinen, ilm. MKe)

Totutun niukkaa. 2000-luvun vuotuiset havaintomäärät ovat 0,1,0,3,4,3,2,1,1,0.

*Kirjokerttu

Sylvia nisoria (7,0,1 = 8)

2010

19.8. Joe Höylas 1kv reng (AL, JyL, PZ)

Kirjokerttu on aina ollut ykkösluokan harvinaisuus Pohjois-Karjalassa, eikä tulevaisuudessa tilanne varmasti ainaakaan parempaan muutu. Lajin kanta on Suomessa selvästi vähentynyt ja levinneisyysalue supistunut. Tämän vuoksi laji siirrettiin elinvoimaisesta erittäin uhanalaiseksi uusimmassa Suomen lajien uhanalaisuusarvioinnissa (Rassi ym 2010). Höylasin lintu on maakunnan toinen syshavainto. Ensimmäinen oli niin ikään 1kv lintu, joka rengastettiin Höylasilla 24.8.1990. Edellisen kerran laji havaittiin Rää Jouhtenuslammella 3-4.6.2003

Ruokokerttunen *Acrocephalus schoenobaenus*

2009

24.10. Toh Värtsilä Uudenkylänlampi p (HKi)

Havainto on tarkistettu poikkeuksellisen myöhäisen ajankohdan takia. Kyseessä on maakunnan myöhäisin syyshavainto lajista.

***Ruokosirkkalintu**

Locustella luscinioides (5,1,0 = 6)

2009

7.5.–10.6. Kit Hovinlampi k Ä (HKo ym.)

Ruokosirkkalinnun pirinää saatiin kuunnella jo toisena vuonna peräkkäin. Edellisen kerran laji havaittiin kesällä 2008 Värtsilässä. Nämä ovatkin 2000-luvun ainoat havainnot lajista maakunnassa. Näitä havaintoja edellinen pirisijä on vuodelta 1998.

***Pikkukultarinta**

Hippolais caligata

(121,7,4 = 132)

2009

8.6. Toh Korpi k Ä (v) (TE, HKi, Hannes ja Pirjo Tiira ym.)

9.–10.6. Toh Värtsilä Savikko k Ä (HKi, Juha Hytti, Jorma Knaapi ym.)

10.6. Toh Murtoi k Ä (TE)

10.6. Toh Valkeasuo k Ä (TE)

11.6. Toh Perä-Musko k Ä (TE)

13.6.–16.7. Lip Papelonsaari 1/1 p (VJ, Frans Silvenius, KR, Hannu Pietarinen)

2010

25.5. Joe Höytiäisen kanavan suisto k Ä (UP, ANy, AJ, AN, TT)

3-19.6. Joe liksenniitty k Ä (HKo, AP ym.)

21.6. Toh Värtsilä Savikko k Ä (HKo) 22–25.6. Joe Eno Rahkeenniemi k Ä (HKa, MKe, TaP)

Molemmat katsausvuodet olivat josta-kuinkin 2000-luvun keskitasoa. 2000-luvun alkupuolen huippuvuosien jälkeen meno on muuttunut hieman maltillisemmaksi. Vuoden 2009 Liperin linnut olivat kunnan ensimmäinen havainto lajista. Tämä pari myös pesi hyvin todennäköisesti, koska heinäkuussa paikalla nähtiin ruokaa nokassaan kantava ja aktiivisesti varoitteluva lintu. Värtsilän seudun perinteisillä paikoilla ei katsausvuosina onnistuneita pesintöjä saatu varmistettua. Ennätysvuonna 2000 nähtiin peräti 21 yksilöä. 2000-luvun vuotuiset yksilömäärät ovat 21,12,18,13,19,2,3,12,8,7,4.

***Lapinuunilintu**

Phylloscopus borealis (2 vuodesta 2008,2,1)

2009

23.6. Ilo Möhkö k Ä (ä) (PSi)

4.7. Nur Sihvonvaara k Ä (AL, PL, JyL)

2010

21.7. Kon Pöllönvaara k Ä (Teemu Tast, Heini-Maria Tast)

***Taigauunilintu**

Phylloscopus inornatus (63,2,0 = 65)

2009

8.9. Joe Höylas reng (AL, Reima Hyytiäinen)

16.9. Joe Höylas reng (AL, Reima Hyytiäinen)

Molemmat havainnot varsin tyypilliseltä paikalta tyypilliseen ajankohtaan. Ennätysvuonna 2008 havaittiin huimat 11 yksilöä. 2000-luvun vuotuiset yksilömäärät ovat 0,1,0,3,2,7,1,6,11,2,0.

***Hippiäisuunilintu**

Phylloscopus proregulus (14,0,1 = 15)

2010

29.10. Joe Höylas reng (AL)

Näistä kahdesta pienestä vihreästä se harvinaisempi hippiäisuunilintu näyttää pysyvän edelleen varsin samalla tasolla ja kovana rarina maakunnassa. Havainto on myös ajankohdaltaan varsin myöhäinen. Kyseessä onkin myöhäisin syyshavainto lajista. Edellisen kerran laji on havaittu 7.10.2006 Värtsilässä.

Kirjosieppo *Ficedula hypoleuca*

2009

13.4. Joe Kytö k p (Jukka Kettunen)

Havainto on tarkistettu poikkeuksellisen varhaisen ajankohdan vuoksi. Tämä havainto onkin uusi kirjosiepon saapumisenäytys Pohjois-Karjalaan.

****Viitaiainen**

Parus palustris (5,0,70 = 75)

2010

12.9. Joe Höylas 1kv reng (AL, MHu, Johannes Hänninen, Karoliina Hämäläinen)

25.9. Joe Höylas 2 m (AL)

27.9. Kon Pitkäranta 1 p (ANy)

28.9. Joe Höylas 1kv ja +1kv reng (RV, AL, HKo, Karoliina Hämäläinen)

29.9. Toh Värtsilä Selkäkylä 1 p (HKi)

30.9.–15.12. Joe Hasanniemi 2 p (HKo, AP, JKo, Annina Kontiokorpi ym)

1.10. Joe Pyhäselkä Niemennokka 2 p (JaV)

2.10. Toh Värtsilä Uudenkylänlampi 2 p (HKi)

2.10. Kit Päätyeenlahti 1 p (Jarmo Pirhonen, Tapani Missonen)

2.10. Joe Pyhäselkä Reijola 1 m (Kuutti Korhonen)

3.10. Toh Värtsilä Räkynvaara 2 W (HKi, TE)

3.10.–21.11. Joe Noljakka 1 p (HKo, UP, Mikko Räsänen ym)

3.10.–27.2.2011 Toh Värtsilä Lampelantie ja Räkynvaara 4 p (TE, HKi)

5.10. Rää Vuoniemi 2 m (JaV)

9-17.10. Joe Pyhäselkä Reijola 2 p (Kuutti Korhonen, Aimo Hoffren, JaV)

16.10. Toh Nikunvaara E (TE)

17–21.10. Joe Repokalliontie 1 p (TT, AP, Ari Lavinen)

18.10. Joe Karsikko 1 p (ANy)

22.10. Joe Eno Sarvinki 1 p (Sami Majoinen)

22.10.–24.12. Lip Saariniemi 1 p (VJ, LV, KR, JuH, Hannu Pietarinen, Jouni Mertanen)

22.10.–15.1.2011 Toh Värtsilä Lampelantie max 4 p (HKi, TE ym)

24.10. Toh Värtsilä Savikko Savikontie 2 (HKi)

24.10.–30.1.2011 Toh Värtsilä Savikko Piiroinen max 3 p (HKi, Valto ja Liisa Piiroinen)

25.10.–23.1.2011 Toh Värtsilä Patsola Selänteentie max 3 p (HKi)

28.10.–20.12. Toh Oravaara max 4 p (HKi)

29.10.–15.11. Joe Eno Ukkola Pakkuli 3 p (HKa)

31.10. Val Urheilukatu 1 p (Janne ja Hanna Aalto)

3.11.–27.2.2011 Toh Kirkkoniemi 4 p (TE, HKi, Tuija Nieminen, Heli Pirhonen ym)

6.11. Joe Pyhäselkä Niemennokka 2 p (JaV)

7-10.11 Toh Murtoi 2 p (Pentti Pöyhönen, ilm. HKi)

12.11. Kon Rantakylä 1 p (PMä)

15.11.–3.2.2011 Joe Eno Haapalahti 2 p (HKa, Reijo Erola)

16.11.–26.1.2011 Joe Eno Novikka Murtosärkkä 2 p (HKa, Onni Kauhanen, Kauko Heiskanen)

17.11.–3.3.2011 Joe Eno Mustavaara 1p (HKa, Irene Pieviläinen, Sari Sudensalmi, Kalevi Sallanne)

22.11. Toh Tikkala 2 p (TE)
3.12.–29.1.2011 Toh Leso 1 p (HKi, Pekka Toivanen)
27.12. Joe Pyhäselkä Hammaslahti Ho-
viahontie 2 p (JaV)

Uskomaton ennätysvuosi viitatiaiselle!
Maakunnassa havaittujen viitatieisten
määrä laitettiin kerralla aivan uusille lu-
kemille. Syksyn 2010 huippuvaellus oli
erittäin voimakas etenkin Pohjois-Kar-
jalassa. Suomessa oli ennen syksyä 2010
nähty kaikkiaan vain noin 40 viitatieis-
ta, mutta nyt uudeksi ennätysvuodeksi
kirjattiin massiiviset 166 yksilöä. Näistä
peräti 70 nähtiin Pohjois-Karjalassa
(Lehikoinen ym. 2011). Edellisen kerran
laji nähtiin meillä 21.9.2008 Kit Kyyrön-
niemessä.

*Pussitiainen

Remiz pendulinus (1,0,1 = 2)

2010
24.4. Kit Päätyeenlahti p (TE, KJä)

Pitkään odotettu ja eka elävänä tavattu
pussitiainen Pohjois-Karjalassa! Aiempi
havainto koskee pelkkää pesälöytöä syk-
sylvä 2007 Joe Pilkosta. Tästä havain-
nosta laitettiin silloin ruksi
maakunnassa tavattujen lajien listaan,
mutta nyt myös muutama henkilö pääsi
ruksimaan henkilökohtaisen pinnan la-
jista.

*Pikkusirkku

Emberiza pusilla (40,3,1 = 44)

2009
6.-8.6. Kon Jakokoski k Ä (v) (MKe,
HPi, HKa, ANy)
10.6. Lie Tetripuro k Ä (ä) (PT, ilm.
ARK)
18.9. Joe Höylas reng (AL, PL, Reima
Hyytiäinen, Janne Koskinen)

2010
2.9. Joe Höylas 1kv reng (AL)

Kolmen yksilön vuotta voidaan pitää
varsin hyvänä. Se onkin 2000-luvun pa-
ras vuosi lajille. Melkein puolet maa-
kunnan havainnoista koskee Joe
Höylasilla rengastettuja lintuja. Ennä-
tysvuonna 1998 havaittiin kuusi yksilöä.
2000-luvun vuotuiset yksilömäärät ovat
1,0,2,0,1,2,2,0,1,3,1.

Hylätyt harvinaisuushavainnot

*Pikkukiljukotka *Aquila pomarina*
28.4.2009 Kit Niinikumpu
*Kiljukotkalaji *Aquila clanga/pomarina*
28.4.2009 Kon Mönni; 1.5.2009 Kes
Sarvisalo; 15.5.2009 Ilo Kallioniemi
**Arohiirihaukka *Buteo rufinus*
7.8.2010 Kit Hatunvaara; 27.4.2006 Rää
Haapasalmi
*Punajalkahaukka *Falco vespertinus*
8.8.2009 Joe Höytiäisen kanavan suisto
**Eskimosirri *Calidris bairdii* 26.7.2009
Out Vuonos
**Aroharmalokki *Larus cachinnans*
12.11.2010 Kon Häikänniemi
*Sinipyrstö *Tarsiger cyanurus* 17.9.2009
Joe Kontiosuo
Laulurastas *Turdus philomelos*
24.3.2009 Joe Reijola 2
**Sinirastas *Monticola solitarius*
29.4.2010 Kon Varisniemi
**Ruosterastas *Turdus naumanni*
28.4.2010 Out Maljasalmi
**Viitatieainen *Parus palustris* 25.9.2010
Joe Utra; 30.9. Kit Kytänniemi NW;
2.10.2005 Kit Päätyeenlahti
**Kultasirkku *Emberiza aureola*
8.7.2009 Kit Päätyeenlahti

Kirjallisuus

Rissanen, E., Aalto, P., Järvinen, K., Lehikoinen, P. & Renvall, P. 2011. Pikkuharvinaisuudet Suomessa vuonna 2010. Linnut-vuosikirja 2010: 100–109.

Rissanen, E., Aalto, P., Järvinen, K., Lehikoinen, P. & Renvall, P. 2010. Pikkuharvinaisuuksien esiintyminen Suomessa vuonna 2009. Linnut-vuosikirja 2009: 17–27.

Lehikoinen, A., Aalto, T., Nikander, P. J., Normaja, J., Rauste, V., Soilevaara, K. & Velmala, W. 2010. Rariteettikomitean hyväksymät vuoden 2009 harvinaisuushavainnot. Linnut-vuosikirja 2009: 6–16.

Lehikoinen, A., Aalto, T., Nikander, P. J., Normaja, J., Rauste, V., Soilevaara, K. & Velmala, W. 2011. Rariteettikomi-

tean hyväksymät vuoden 2010 harvinaisuushavainnot. Linnut-vuosikirja 2010: 86–99.

Rassi, P., Hyvärinen, E., Júslen, A. & Mannerkoski, I. (toim). 2010. Suomen lajien uhanalaisuus. Punainen kirja 2010. 685 s.

Havainnoitsijaluettelo ARK-katsaus 2009–2010

HC = Hans Colliander, TE = Tuomo Eronen, PF = Philippe Fayt, MH = Markku Halonen, JuH = Juha Hartikainen, JH = Jukka Heikkinen, MHu = Markku Huttunen, HHö = Harri Hölttä, VJ = Vesa Jouhki, AJ = Aimo Jukkara, KJä = Kimmo Järvinen, TK = Timo Karkiainen, HKa = Hannu Kauhanen, MKe = Matti Kevätväre, HKi = Hannu Kivivuori, HKo = Harri Kontkanen, JLa = Johanna Lakka, AL = Ari Latja, JyL = Jyri Latja, PL = Pirita Latja, HL = Hannu Lehtoranta, SL = Seppo Leppänen, KLi = Kari Lindblom, VM = Vieno Marienberg, JMa = Jukka Matero, HM = Heino Mertanen, PMä = Pertti Mähönen, SN = Seppo Neuvonen, AN = Airi Nevalainen, TNu = Toni Nurmi, ANy = Arvi Nygren, AO = Arvo Ohtonen, UP = Urho Paakkunainen, AP = Ari Parviainen, TaP = Tapio Piipponen, TPi = Teppo Piira, HPi = Hannu Piironen, HPö = Heikki Pönkkä, KR = Kauko Rouhiainen, PSi = Päivi Sissonen, VMS = Veli-Matti Sorvari, TT = Tuomo Toivanen, PT = Pertti Tolvanen, JaV = Jani Varis, KV = Kari Varonen, RV = Roni Väisänen, LV = Lassi Vänskä, PZ = Pentti Zetterberg